

Taxa postala
pártio in num.
No. 224713/939.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop

13. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lföldre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
levelek díjazásában szerint. Az „UJ
KELET” a transilvani és bana-
társaság egyetlen politikai napilap-
ja. Olkkeitnk utánnyomását csak a
társaság megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Ara 5 lej

— Kéziratok megőrzését és visszakiadását vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marbon Ernő. Feltételek szerkesztő: János Ferenc. Bucaresti szerkesztő: Károlyi Károly, Strada Cobălcescu 13.

Csütörtök, 1937. december 16.

5698. EV. XX. ÉVF.
Tebét 12. 286. SZAM.

ek

leni összefogás sürge
ját a fajok rangsorára
ak, az európai civilizá-
tásáival.

rmányt akar létesiten
mány

nik, Konoye herceg nyi-
apudósítóknak Nanking
sztereinek között, hogy
szkedéseket fog tenni a
alakulása érdekében. A
ja, hogy kivülálló hatal-
edtek a hadműveletek
ának el kell ismerniök
tuli, mely képes fenntar-
keleten. Ezen hatalmak
-kínai együttműködés

jelentik Pekingből, az
ég ideiglenes új kormá-
tevékenységét. A nan-
ját a volt ötszínű kínai
csereiték ki.
á. (Rador). A német
a japán nagykövetségen
bombázása ellen, am-
enesen a kínai német
keinek.

emita programmal je-
dják le szavazataikat.
atkozás történt a na-
is, ez azonban már
envedett a kolozsvári
ellenállásán. Csak egy
vonalán is min-
oport adta oda magát
és nemelen játékhöz.
ben a választás napjá-
rhuzamosan erősbödik
a varmegye prefektu-
a, a zsidó lelkiismeret-
és megvásárlására gy-
zumuk Mihály, Iorga
„marhakereskedője”
nyban minedn képe-
kényeséget. A helyzet-
r. Fischer József, a
nyik jelöltjét, aki ked-
stre érkezett, dr. Man
és eltanácsolta attól,
lakosságával érintke-
rtént annak ellenére,
gyi alminiszter hétfőn
a varmegyei prefek-
esebb szabadságot biz-
számára és a prefek-
tett.

takozott a belügyminisz-
tusi „gondosság” ellen,
ozta a Zsidó Párt veze-
való éantkezésben.
egyébként az elmúlt
ncidens zajlott le. Lázár
parasztpárt vezetője, na-
rókuzott a Korona ká-
é a társaság, amelyben
a valdikták vezetője is
nauista indulót intonálta.
s kortes nevetve fogad-
erekedés kezdődött, am-
reberestli gazda késsel
hail liberális hívót, akit
A rendőrség Mesesian
szonnal közbelépett, az
rendőrségre kísérték.
bügyész intervenciójára
alamennyit szabadláb-
zatos incidensek törté-
sgársátlak között.

Világkong- emoranduma veltség előtt

14. A zsidó világkong-
gress) rendkívül ér-
ot nyújtott be a Nép-
gának. A dokumentum
oldalra terjed, a világ
sági helyzetét statisztí-
masztva tárja a Nép-

Maniu nem válaszolhat Tatarescunak a rádióban

Véres választási össze- tűzések a gárda és a cuzisták között

Robu súlyos sérüléseket szenvedett a radauti
választási csatában

Titulescu ma válaszol a Duca-kormány minisztereinek

Már csak néhány nap választja el az orszá-
got a parlamenti választásoktól.

Ez a választás sorsdöntő jelentőségű lesz
az egész ország életére, annak szociális és
politikai fejlődésére. De különösen sorsdöntő
lesz a Romániában élő népkisebbségek és
szászországi romániai zsidóság sorsára.

Az elmúlt választásokon, amikor képviselői
mandátumokat szereztek magának a Zsidó Párt,
hatvan és néhány ezer szavazatot volt az, am-
vel biztosította a parlamenti képviselőihez
szükséges, minimális két százalékot. Ugyan-
ekkor közel hárommillió szavazatot adott le
az ország polgársága.

Hárommillió és 60 ezer.
Párányi szám ez a zsidó szavazattömeg,
az össz-szavazatok hatalmas arányához.

És mégis...

Olyan veszőség folyik, olyan erőfeszítések
történnek ezért a 60 ezer szavazattért, mint
más néprétegek százezres szavazattöme-
gért.

Féltrevezetések, erőszakosságok, hazugság
és terror verseng a zsidó szavazatokért,
amelyekre minden párt igényt tart. A kormá-
nypárt éppúgy, mint az ellenzéki pártok, tek-
intet nélkül arra, hogy programjuk hogyan
viszonylik a zsidósághoz és annak érdekeihez.
A liberális-vidéki szövetség, amely antisze-
mita program alapján jött létre, éppúgy ma-
gának igényli a zsidó szavazatokat, mint
egyed demokrátiás pártok, amelyek ha nem
is állanak antisemita program alapján, de
nem vállalnak semmilyen kötelet a zsidó je-
gok és érdekek megvédésére.

A hatvanezer zsidó szavazatot szabad
pécia.

Igy hiszi minden párt. Így értékelik az or-
szág zsidóságának politikai jelentőségét.

Ez mutatja a legélesebben, milyen hatal-
mas politikai nevelő munkára van szükség
ahhoz, hogy megdöntsük ezt a hitet, amely
annyi bajnak, jogfosztásnak és megaláztatás-
nak a forrása.

Ebből láthatjuk, mennyire páncsoló szük-
ségség és milyen erőfeszítéseket kell ten-
nünk, hogy az ország politikai tényszerűben
találját vesztisse az a hit, hogy az ország
zsidó lakossága politikai préda, az a török,
amelybe bárki beletűrihelet politikai érdekeinek
eszmáját.

Hogy mennyire ez a helyzet, erre mi sem
jellemzőbb, mint az a tény, hogy akadnak
helyek, ahol a kormánypárt egyenesen meg-
követeli a zsidó választóktól, hogy rá szava-
zának — a Vaidával és Jofával kötött anti-
szemita kartell ellenére. Azt követelik a zsidó
választóktól, hogy arra a kormánypárti
adják szavazatukat, amely antisemita pro-
gramot tett magává és arra a kormánynak,
amely már eddig is a legnyomasztóbb anti-
szemita rezsimet valósította meg ebben az
országban.

És történik ez akkor, amikor a kormá-
nypárt éppúgy, mint az ellenzéki pártok kar-
talltárgyalásokat folytattak az ország összes ki-
sebbségi pártjaival, hosszasan mérlegelték,
hogy kartell kössenek-e az egyik, vagy más-
ik kisebbségi párttal és létre is jöttek ilyen
kartellek. Csak egyetlen kisebbség nem ké-
pezte semmilyen mérlegelés tárgyát: az or-
szág zsidósága.

A zsidókkal nemcsak hogy nem akart senki
sem kartell kötni, de még tárgyalni sem.
A zsidóktól minden komolyabb párt elvárja,
hogy rájuk adják szavazatukat.

Igy kezelik az ország zsidó választó töme-
gét, ellentétben a többi kisebbségekkel, ame-
lyeknek politikai, erkölcsi autoritásával min-
denki számol.

Ezen változtatnunk kell. Ha nem tudunk
magunknak politikai, erkölcsi autoritást sze-
rezní, úgy jogainkért sem tudunk hatékonyan
harcolni. Mert csak az biztosíthatja politikai
jogait, akinek politikai-erkölcsi autoritása
van.

A mostani választási küzdelem ezért oly
sorsdöntő a zsidó lakosság számára: az eg-
zisztenciális jogokért való harc együtt jár a
zsidó méltóság, a zsidó presztizs harcával.
Ezt tudni kell ma minden zsidónak és gyö-
zelemre kell vinnie a zsidó listát, amely a
zsidó jog és méltóság politikai jelképe.

Bucuresti, december 15. (Az Uj Kelet tud.)
A rendkívül éles választási harc az ország
különböző pontjain súlyos zavargásokra ve-
zetett a „Totul pentru Tara” és a nemzeti
kereszténypárt, illetőleg a kormánykarti
hívei között. A legsúlyosabb összecsapás
Radauti megyében történt, Targu Siret vá-
roskában. A nemzeti kereszténypárt tartott
gyűlést, melyen Nichifor Robu volt képviselő
szólt fel. Néhány legionárius azonban meg-
zavarta a szónoklatot, mire

Robu vadászfegyvert rántott elő és állí-
tóiag a támadók megfélemlítésére a le-
vegőbe lött.

Mintha ez jeladás lett volna az általános
verekedésre, a két tábor egymásnak esett és
a véres verekedés végezetül Mihail
Surtan 30 éves legionárius botlütések kü-
vetkeztében haltán maradt a helyszínen.

Fivéne Ilie Surtan és Dragomir Eugen legio-
nárius súlyosan megsebesültek. A nemzeti
kereszténypártiak közül Robu és Vasile Mol-
dovan szenvedtek súlyos sérüléseket. A vizs-
gálat megindult.

Ugyancsak súlyos zavargások voltak Ro-
znoiban is, Piatra Neamt mellett. A kormá-
nykarti gyűlésen Georgescu Stefanesti vádolta
üggyvéd beszélt, amikor 300 legionárius jelent
meg a teremben és igyekezett megakadályoz-
ni a gyűlés folytatását. A csendőrség is be-
avatkozott és az általános verekedésben Geo-
rgescu Stefanesti Matase ügyvédet és Mihai
Botez tanárt súlyosan bántalmazták. Százegy
legionárius letartóztatták és Piatra Neamtba
szállították. Hergheleu és Macovei legionárius-
ok a liberális párt autójával együtt eltűntek.

Ploestiben néhány legionárius több cuzista
lándzsával találkozott szembe. A legionárius-
ok megvádolták a cuzistákat, hogy letették
választási plakátjait. Véres verekedés kez-
dődött, melynek során a legionáriusok vas-
botokat használtak. Beavatkozott a rendőrség,
mire a legionáriusok három petárdát dobáltak
el és a zürzavart felhasználva, emelkedtek el.
A vizsgálat alapján letartóztatták azokat a
legionáriusokat, akik a petárdákat dobták és
Brassóba, a katonai törvényszékre szállították
őket.

Ploestiben a verekedést követően nagy raz-
ziát tartottak és 250 egyént vettek őrizetbe,
akik nem tudták magukat kellőképpen igazol-
ni.

Vacareasca községben Buzău mellett a
„Mindent a Hazáért”-párt tagjai összevere-
kedtek a liberálisokkal. Const. Micu liberá-
lis kortest súlyosan megsebesítették.

A belügyminisztérium adatokat kért a
megyerőnőkörtől a fenti incidensek ügyében.
A minisztérium újabb intézkedéseket helyez
kilátásba a választási kampány enyhítésére.

Maniu nem beszélhet a rádióban
Ismeretes, hogy Maniu Gyula engedélyt
kért a rádió igazgatóságától beszéd tartásá-
ra, melyben Tatarescu miniszterelnöknek
akart válaszolni. Az igazgatóság most úgy
határozott, hogy megagadja úgy Maniu
Gyula, mint George Bratianu kéréseit, mint-
hogy a kérések ellentmondanak a társaság
alapszabályai 1. és 2. szakaszának.

Az ifjovi ügyészség eljárást indított a vá-
lasztási törvény 121-ik szakasza alapján Gh.
Koch, Ion Sloboda, N. David és Gottlieb Os-
car egyének, valamint mások ellen, akik vá-
lasztási plakátokat letették és más alakula-
tok plakátjait ragasztották azok helyébe. A
nevezettek felett esküdtészek fog ítékezni. A

Közlemény ugyan helyesnek tartja főleg
zsidó hangzású nevek közlését, de mi valószí-
nűnek tartjuk, hogy a zsidókon kívül egyéb
nemzetiségű polgárok is foglalkoznak vá-
lasztási plakátok leszakításával...

Hogy szavazhatnak a távollevők
A CFR elhatározta, hogy december 16-tól
1938 január 4-ig a szavazó polgárok harmad-
osztályon személyvonaton ingyen utazhatnak
szavazókönyvecskéik alapján. A választási
könyvecskéket látványosítani kell az elmulás
helyén, visszautazásnál csak a szavazóiroda
bizonylat alapján lehet ingyen utazni. Akik
nem tartózkodnak, mint ahol lakásuk van,
a minisztériumtól, prefekturától vagy
városiaktól kérték jegyeket kérhetnek. Akik
II-ik vagy III-ik osztályon akarnak utazni,
a teljes különbözet megfizetésével mehetnek.
Az ut megszakítása nem engedélyeztetik.

Codreanu megvédi Maniut
A nemzeti parasztpárt bucaresti gyűlése-
nek megzavarása után feltűntet keltett Cor-
neliu Codreanu tiltakozó cikke, amely a Buna
Vestireben látott napvilágot. A cikk a kö-
vetkezőképpen hangzik:

„Vasárnap az országban, a fővárosban
és a rádióban tízezer tartották Maniu Gyul-
át támadó beszédeket, ugyanakkor könny-
fakasztó gázokkal akadályozták meg őt a
beszédben.

Tíz oldalról támadni egy embert — bármi
legyen is a véleménye — sokkal többet írva
terhére, mint amennyit megérdemel és
ugyanakkor megakadályozni védekezésében,
olyan gyáva cselekedet, mely felemeli a
támadottat és lealacsonyítja összes táma-
dóit.

Törvénytelenséggel még győzhet valaki,
de a gyávaság sohasem emelte fel a gyűzött.
Akik a gyávasághoz folyamodnak, vere-
sége vannak itélve.

A Titulescu-nyilatkozat körül tovább tar-
tanak a sajtópolemikák. Egyes lapok megalla-
pították, hogy a Duca-kormány volt tagjai-
nak nyilatkozatát nem írta alá Dinu Brati-
tianu, Slavescu, Gh. Assan és Popescu-
Necessesti, akik szintén tagjai voltak a kormá-
nyának. A Viitorul ezzel kapcsolatban meg-
állapítja, hogy Dinu Bratianu pénzügyminisz-
teri minőségében Párizsban tartózkodott, ami-
kor a vasgárdát feloszlatták és ezért nem
írta alá a levelet. Slavescu jelenleg Covurlui
megyében kortesuton van, de tavriltlag je-
lentette be csatlakozását a levélben foglalt
állításokhoz. Gh. Assan pedig Románia ko-
penhági követe.

Titulescu ma replikázik
Az Univerusul ma nyílt levelet közöl Po-
pescu Necessestől, a Duca-kormány volt al-
miniszterétől, aki Grigore Ducahoz intézve
szavait, Titulescu védelmére kell a vasgárda
feloszlátásának kérdésében. Nincs tudomása
róla, hogy a feloszlátást Titulescu kezdemé-
nyezte volna, egyébként is Duca a feloszlá-
tást annak szükségessége felől teljes meg-
győződésben hajtottá végre. Popescu-Necessesti
szerint a Duca által hozott áldozat kisebbsé-
lését jelentené és polgári bátorsága lekicsiny-
lését is egyben, ha intézkedése miatt, amit
az életével fizetett meg, a felelősséget más
személyre igyekeznének hátrítani.

Az Univerusul egyébként közli, hogy Titi-
ulescu második cikke, melyben a Duca-kor-
mány nyilatkozatára fog válaszolni, csü-
törtökön reggel jelenik meg a lapban.

VILÁG TÜRER

Anglia harca a légi utakért

A távolkeleti eseményeket, az arabok
mozgolódásait, Németországi gyarmati
igényeinek nyílt felvetését sokan haszná-
lják fel arra, hogy az angol birodalom
széthullásáról beszéljenek. Szerepe van
a nyomtatott betű propagandájának, az
elköjtött keserűség kívánságának, de a
legnagyobb befolyást a téves ítélet kelet-
kezésének, a helyzet nemismerése játsz-
sza.

Tény, hogy amióta az emberiség törté-
netéről feljegyzéseink vannak, nem tudunk
olyan hatalmas birodalomról, mint amilyen
Anglia és társországaink szövetsége.
Az is történelmi tény, hogy a világ min-
den nagy gyarmatosító állama — a gyar-
matok miatt pusztult el. Az is bizonyos,
hogy ez alól még egyetlen ország sem
volt kivétel. Valószínűnek látszik tehát az
a feltevés, hogy Angliára is hasonló sors
vár. Rómának ugyanaz volt a végzete,
mint Spanyolországnak, Portugáliának, Fran-
ciaországnak és Hollandiának még szerencsésen
usztta meg a gyarmati kirándulások költ-
ségeit. A történelmi törvény azt tanítja,
hogy a nagyobb kultúrájú hódító művelt-
ségét a gyarmatok rövidebb-hosszabb időn
belül felszívják, elszajátítják és azután
függetlenítk magukat a hódító anyor-
szágtól.

Ez így volt a múltban, de nem lehet
teljes bizonyossággal állítani, hogy így
lesz a jövőben is. A repülőgép, a rádió és
főleg Anglia hallatlan tehetsége a gyar-
matosítás terén könnyen ellentmondhat
ennek a történelmi törvényszerűségnek.
Majdnem bizonyos, hogy az amerikai
Egyesült Államok nem tudták volna ma-
gukat oly könnyen függetleníteni Francia-
országtól és Angliától, ha a technika ab-
ban az időben ugyanazon a fokon állott
volna, mint ma. Talán nem is tették volna.

Róma, nagy megpróbáltatása idején
messzebb volt Pannoniától, mint ma Lon-
don Ausztráliától. A nagy római birodal-
om hanyatlása, sok egyéb között, azért
következett be, mert sem a fegyverkezés-
ben, sem a közlekedés gyorsaságában, az
ókor legnagyobb impériuma semmi új-
tást nem tudott felmutatni.

Ma, a nemzeti és a faji öntudat ébre-
désének századában, tényleg darabjaira
hullana az Angol Birodalom — ha nem
volna drótnélküli telefon, táviró, hihetel-
en gyorsasággal mozgó, uszó acélvárak
és az a racionalizált közigazgatás, amelyet
ősi alapon, oly modern gyakorlatiassággal
épített ki az angol kormányzat.

Akik Anglia hanyatlásában reményked-
nek, vagy azt látni szeretnék, két fontos
dologról feledkeznek meg. Legelőször ar-
ról, hogy Anglia gyengeségéről csak Ang-
lián kívül beszélnek az emberek s főleg oly
országokban, amelyeknek ereje össze sem
hasonlítható az elképzelhetetlenül hatal-
mas birodalomával. A viágháboru után
mindenütt kétségbeesett erővel fáradoz-
nak a kormányok azon, hogy az élet szín-
vonalát fenntartsák. Sajnos, jólét, fellen-
dülés, munkaalkalom és nagy jövedelem
az elmúlt tíz esztendőben csak „a hanyat-
ló” Angliában volt található...

Elfeledkeznek arról is, hogy amíg a
Föld térségein európai kultúrának, erköl-
csi megbízhatóságnak és civilizációnak ne-
vezünk, annak legelsősorban Anglia a
képviselője és védője. Hogy Németorszá-
got a világháboru után tíz évre megnyo-
morították, azt még Anglia is megérezte.
De, ha az Angol Birodalom összeomlana,
akkor magával rántaná mindazt, ami a
fehér emberrel kapcsolatos.

Togal nemcsak egyszerű fájdalomcsillapító!

Kitűnő hatását rheuma, köszvény, ülőidegzés, gúta, ideg- és fejfájásnál, hűléses megbetegedéseknél több mint 7000 orvos (közjegyzőleg hitelesített) nyilatkozata igazolja. A Togal-tabletták a fájdalom okát is megszüntetik.

Togal egy háztartásban se hiányozhat!

Az Angol Birodalom nem roskadozik, csak lázas, mint a világnak többi országa. Egy nagy átalakulás korszakában vannak, amelynek jelentőségét és irányát alán azok sem tudják teljesen értékelni és átlátni, akiknek kezében a népek millióinak sorsa fekszik. Anglia is védekezik, akárcsak Franciaország, vagy Németország, vagy a többi államok — főleg korunk bizonytalan meglepetései ellen.

Ki tudná megjósolni, hogy a hadviselés eszközei a következő pár esztendőben nem változhatnak-e meg gyökerestől egy új, eddig nem is sejtett találmány folytán? Vagy melyik állam lehet biztos afelel, hogy a mai rendszerű repülőgépei és automobilljai révén a következő tíz évben is megtartja-e motorizált fölényét? Nem kell ide semmi más, csak új energiaforrás. Ha véletlenül megoldják a drótnélküli villamosáramszolgáltatást, vagy az atombontás problémáját — akkor a repülésnek és a gépkocsinak oly beláthatatlan jövője korszaka következne, amelyhez az eddigi technikai fejlettség csak kísérletszámba menne.

De akárhogy mérlegeljük is a jövő lehetőségeit, az már biztos, hogy továbbra is a tenger vize és a levegő végtelen területei fogják megszabni a föld fejlődésének irányvonalát.

A nagyhatalmak politikája mind abba az irányba mutat. Igyekszik tengeri erőit fejleszteni és az összes számbajöhető légi utak alatt, leszálló területeket biztosítani. Ha a mostani világháború véletlenül a 19. század közepén zajlott volna le és még nem ismernék a repülőgépet, akkor a németek gyarmati követelése távolról sem volna oly fogas probléma, mint ma. A földközítengeri vizsály is könnyű szerrel megoldható lenne. De ma mindezek a területek életbevágóan fontosak lettek a repülés szempontjából.

Anglia kénytelen a végéig ragaszkodni a szabad földközítengeri úthoz, — a hajói miatt. Kénytelen minden erővel tartani befolyását Arabiában és Perzsiában, a repülőutak miatt. És ugyanaz a helyzet Afrikának azokon a vidékein, amelyeken eddig talán fehér ember sose járt, de már felelte számtalanszor elrepült.

A németek gyarmati igényei már több mint fél éve izgatják az angol közvéleményt. A legtöbb ellenvetés nem a szóba jövő területek értékessége miatt merült fel, mert azok kiaknázására az angoloknak jóformán nincs is szükségük. De unostanlan visszatérnek azok a nagyon is aggasztó érvek, hogy Németországnak csak azért kell gyarmat Afrikában, hogy repülőbázist tudjon építeni, a gazdagabb angol területek felé...

Az angolok remekül értenek a propagandához. Az újságok nem nagyon véreceskednek olyan kérdésekről, amelyek kellemetlenek. Most, hogy a németek felvetették a volt afrikai gyarmatok kérdését, az angol újságok érvelések helyett, nagy riportban beszámoltak egy repülő rekordról.

Arról van ugyanis szó, hogy egy Clouston nevű repülőbiztosító és Green Kirby kisasszony Londonból Afrika déli csücskéig, Cape Town városába, negyvenöt óra és két perc alatt repült. Az angol lapok pontos térképpel szolgálják a repülés utvonáláról. Egy pillantást kell a térképre vetni és akkor a furcsa háromszög két szára, amelyet a két bátor angol repülő utja az Alpokon, a Földközi tengeren, a Nilus ősi vize és az afrikai szürkés-kék öserdők bozótjai felett rajzolt — magabazárja mindazokat a területeket, amelyeket Anglia félt. De nemcsak a repülőgép vág le

Kairótól délre jökorá utdarabot a nagy világbirodalom aranybányái felé, hanem a tervbevett kairó-cape towni vasutvonal is. Ez pedig bizony a hajdani német Kelet-Afrika területein húzódik keresztül s ettől az utiránytól alig négy óra repülő távolságra vannak a volt német nyugatafrikai gyarmatok.

Ezt a légi utvonalat félti legjobban Anglia a németek nyersanyagkövetelésétől. E vonal mentén fekszenek Afrikának

ama nagy és hatalmas vizesései is, amelyek talán néhány év múlva már hatalmas turbinákba kényszerítve szolgáltatják majd egy új világ számára a világerőt.

A spanyol gyarmatbirodalom kialakulása idején háromnegyed évszázadig tartott, amíg az elszánt hajósok és mindenre kész kalmárok fokról-fokra megközelítették Afrika legdélibb csücskét. Akkor ez az ut fél-évig tartott hajón, ma gyorsgőzzel három hét, repülőgéppel nem egész két nap.

A zsidó anyától származó Taaffe gróf lesz Irország első köztársasági elnöke?

De Valera vissza akar vonulni a politikai élettől

Prága, december 15. Irországi és Angliai körökben élénken kommentálják azt a tényt, hogy Taaffe gróf, Taaffe volt osztrák miniszterelnök unokája Irországba, elődeinek hazájába költözött és jelöltette magát az ir köztársasági elnöki méltóságra, amelyet a december 29-én életbe lépő új ir alkotmány szerint fog betölteni az Angliától függetlenített Irország.

A prágai lapok ezzel kapcsolatosan a következőket írják az új ir elnökjelölt származásáról:

A Taaffe család az osztrák grófi cím mellett az angol peer nemesi címet is megkapta. Edward Taaffe nagypapa, aki ma 89 éves, Ausztria miniszterelnöke volt, Rudolf trónörökös öngyilkossága idején is jelentős szerepet játszott a Habsburgok történetében ezen időszakában. Heinrich

Taaffe gróf, az irországi elnökjelölt apja, a világháború kitörése előtt az albán trónra pályázott, II. Vilmos befolyása azonban a Wiedi hercegnek juttatta ezt a trónt, amiről azonban nem sokára le kellett mondania. Az albán trónjelölt, Heinrich Taaffe zsidó nőt vett feleségül (Fuchs volt a családi neve) és ebből a házasságból származik Edward Taaffe, az irországi elnökjelölt. Apja halála után ő vette át a Taaffe család birtokának igazgatását Böhmerwaldban. A háború után csehlovák állampolgár lett. Feleségül vette Grace McLaughlin asszonyt, egy magasztos irországi bíró és de Valera ir miniszterelnök intim barátjának leányát. De Valera maga javasolta Taaffe jelölését az államelnökségre és ő maga vissza akar vonulni a politikai élettől.

Ujabb zsidó és arab áldozatok a palesztinai terror frontján

Ibn Saud nem járult hozzá a pánarab kongresszusnak Mekkába való összehívásához

Jeruzsálem, december 15. Az utóbbi napokban több súlyos terrorcselekmény történt az ország különböző részeiben. Az elmúlt hét csütörtökön, mint már jelentettük, a haifai Hechaluc uccán megsebesítettek egy 13 éves kislányt, akinek Elimelech Romer volt a neve. A kislányt beszállították a Hadassa kórházba, ahol megoperálták. A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint Elimelech Romert nem tudták megmenteni az életnek és behalt sérüléseibe.

A jeruzsálemi központi kormánypalota közelében egy arab terrorista katonai típusú bombát dobott több zsidó állami tisztviselőre, akik éppen hivatalukba mentek egy csoportban. A tisztviselők szerencsére megmenekültek a haláltól. A tettes elmenekült.

Misrar Haemekben elpusztították a terroristák egy 50 dunamos narancsültetvényt, amely immár öt éves volt. A kárt 1500 fontra becsülik.

Haifában meggyilkolták Mohamed el Khatib sejtet, az ismert arab ügyvédet, aki a mufti egyik ellenfele volt. Egy arab rendőr üldözöbe vette a gyilkost, és több lövéssel megsebesítette a merénylőt.

A sziriai-palesztinai határ közelében a beduinok megtámadtak egy arab autót, amelynek utasait kirabolták.

Segédrendőröknek öltözött arabok behatoltak Rafat faluba, Jeruzsálem közelében, bántalmazták a falu több lakóját, és egyeseket súlyosan megsebesítettek.

Indur faluban, Nablusz mellett, két ház felrobbantották a hatóságok, miután a falu egyik lakosát azzal gyanúsították, hogy merényletet követett el a petróleumvezetékek ellen. A faluban eszközölt házkutatások során fegyvereket találtak ezekben a házakban.

Sir Charles Tegart, akit speciális megbízással a palesztinai terror-mozgalom elfojtására küldött ki az angol kormány, első intézkedéseként „repülőosztagot” alakított, amely 150 rendőrből áll és 15 perc alatt el tudja érni az országnak bármelyik részét, ahol kilengések történnek.

Damaszkusz, december 15. Mint ismeretes, a száműzött palesztinai arab vezérek arra kérték Ibn Saud királyt, Hedzsás uralkodóját, hogy járuljon hozzá a pánarab kongresszusnak Mekkába való összehívásához a zarándoklás idejére. Egy

Tudnivalók a ma esti Goldmark-koncert közönsége részére

1. A színház igazgatósága kéri a n. é. publikumot, hogy a hangversenyre legkésőbb 9 órára jelenjenek meg a ruhatári torlódás elkerülése végett.
2. A koncert pontosan 10 órakor kezdődik.
3. 10 órakor az összes ajtók szigorúan be lesznek zárva és utána senki bebecsátást nem nyerhet.
4. Szünet a Kol-Nidre begedűzőszám után lesz.
5. Zenetársasági tagok a színház pénztáránál elővetelben a tagsági igazolvány 3. sz. szelvényére, melyet a tagok maguk tartoznak kitölteni, 2 darab 10%-os jegykedvezményt kapnak.
6. Alapítótagok 20%-os jegykedvezményt kapnak.
7. Törvényes rendelkezés értelmében a koncert utolsó száma, a Mozart-szimfónia után, mindenki a helyén tartozik maradni. A királyhimnuszot a zenekar fogja játszani. Felszólítjuk a n. é. közönséget, hogy a Himnuszot Öfelsége a király és a dinasztia iránt érzett legnagyobb hódolattal, felállva hallgassa végig.

Zsidó polgár!!!

A presztízsed, az egzisztenciád követeli, hogy csakis a

Zsidó Párt

Hídjára add szavazatodat!!!

prominens damaszki arab politikus levelet kapott most Ibn Saudtól, amelyben a király közli vele, hogy nem járulhat hozzá a palesztinai arab vezetők azon kéréséhez, hogy pánarab kongresszust rendezzenek Mekkában a zarándoklás idején.

Két képtárlat Kolozsváron

Gy. Szabó Béla és Gross Károly képtárlatának

1. A vármegyeház üvegtermében pár nappal ezelőtt nyitotta meg tárlatát Gy. Szabó Béla, az Erdélyizerte ismert, izmos tehetségű grafikus, az erdélyi könyvek kitűnő illusztrátora, aki különösen a pár évvel ezelőtt megjelent „Liber Misericordiae” című grafikai kötetével ért el nagy sikert.

A fekete és fehér vonalak, a tuss és a ceruza mestere ezuttal színes pasztell képekkel mutatkozik be a kolozsvári közönségnek, melyeket bulgáriai, görög-, olasz- és magyarországi tanulmányutjain festett.

Gy. Szabó Béla nemhiába grafikus: a művészi kifejezésben kevéli az egyszerű és egyben a legjellegzetesebb vonalakat, a lényegest, ami a részletek természetére is világot vet.

Pasztellképein a grafikus jellegzetességre törekvő kifejezőmódja szerencsésen párosul a festő gazdag színérzékelével. Nemcsak a házak, a flora és a talaj jellegzetességei jutnak kifejezésre valóban remekbe készült pasztelljein, hanem a levegő és az ég táj- és ország-szerűtől különösségeit is művészi erővel tudja megragadni.

Különösen a görögországi tájakról festett pasztelljei megragadóak. Hellas egének csodálatos áttetszősége, a tenger mámorító kék-sége, a romok beszédes fensége — maradéktalanul jut kifejezésre képein.

Olaszországi képei közül a legmegragadóbbnak egy, a tenger távlatából tűnőre felbukkanó velencei szilviett-képet találunk, de pompásak nápolyi képei és a Sienáról festett képek is.

Bulgáriai tájai is megkapóak. Mégis a legmeghittében a hazai színek találunk színesítőket, különösen az Erdélyről festettek, melyeken melegen ömlik el a kimagasló tehetségű művész bensőséges lírája.

Gy. Szabó Béla eddig csaknem kizárólag grafikai műveiből ismertük és becsültük nagyra, amelyeket nagy általánosságban nemcsak a fekete tónus jellemzett, hanem a művész sötétlen látása is.

Annál örövendesebb számunkra annak megállapítása, hogy Gy. Szabó Béla nem egyszerű művész, hanem kitűnően látja és fejezi ki a természet nagyogó oldalait is.

Tárlata az idei szezon kétségtelenül legkimagaslóbb eseménye Kolozsvár képzőművészeti életének, amely megérdemli a legteljesebb elismerést és érdeklődést. A tárlat csak vasárnapig van nyitva és díjtalanul megtekinthető.

2. Gross Károly, torlai festő a „Minerva” kiállítási termében állította ki képeit. Jó technikai felkészültséggel megfestett naturalista és impresszionista képek ezek, melyek maradéktalanul érvényesülnek a nagybányai iskola legjobb hagyományai. Gross Károly deris festő, árnyékok, lehangoló hangulatok, alig akadnak képein; inkább a fény, a levegő, az eleven vegetáció pompáját szereti és rögzíti meg művein. Az erdélyi táj költészetében szinte önfeláldozóan merül el; valóban a szemével lát és nem igyekszik — mint a modernebb festői irányzatok hívei — a maga egyéni hangulatait és belső diszpozíciójának hullámzásait megrögzíteni képein.

Nem törekszik hiányos eredetiségre, de ennek a törekvésnek magosa csak emeli festményei színlátását, színeinek üdőségét és tisztaságát. Akvarelljei fény, bársnyos hatást tükröznek, a szem felüldül rajtuk és megnyugszik harmóniájukon.

Gross Károly értékes festő, aki Kolozsváron most először állít ki, de bizonyos, hogy a közönséget egycsapásra meg fogja hódítani. Tárlata 24-ikéig van nyitva és díjtalanul megtekinthető. (s. l.)

Ujabb tar

Newyork, Lond az ipar had

Bucuresti, decem hiába emelt államok közé: elsz Ha New-Yorkból el lánnyúrii nem ála aég. Az a nyersa világpiacon uraja, okozott a románai nek is. Es ha mana zopolisok tözsédm- aöszelét vélik érezi jánk mellett nekik

Lor

Az angol parlame hangszólózni, hogy kozódás a célja lo utjának, ahol Hitle Mindezek ellenére követő hétfőn oly Exchange, a london aminőre régen nem

A londoni értékösszértékét egymillió a „fekete hétfőn” a tessége közel 200 átiagos husz száza nek felel meg.

Minden fél ama pánikot, amelyet tözsédei is. Lord Hal kosója idézte fel. kormány képviselőj

Azóta a világtözsé uralkodik. A g

Z

Igy alakult ki amely az idei év ju minciós pontját és címete a nyersanyá árgulása volt. Ezt régi készletek kimer lete idézte elő, hane

am, amely további d tette magát a nyel sen felverte az áral

1937 áprilisében a gyors áremozgás elő nyersanyagkészletek románai pamutfeldo bötgyárak, stb. szennvednek.

A newyorki értékö 15-én 15.50-es, otké lyamon jegyezte. U mut 14.40-ről 8.45- a kaucuk 23.28-ról az áresés az ólomná melését nemzetközi

A nyersanyagárak aki az ipari életbe szen ha az ipari ny lehet másnak a jele lés visszacsobben var hajtotta az áratat, ez a baisse magáv ket is.

A newyorki tözsé nyeit 1937 júliusáb a papír november 24 A Chrysler-részvény 126 dollártól 61 do papírjai pedig 75 nek le.

Ugyanez a hely ahol főleg az ipar mig az állampapírok kenyebb veszteséggé féül, hogy nem áit ipari termelés jövő föl van szó. Az ipar sen tartják magy papírjai, amelyekne hadiiparhoz, annál szemben a nehézipa valörök, amelyek jörést a hadfelszer szönhetik.

Ilyen auspiciumb Lord Halifax német pár napra rá novem de fekete hétfője.

A londoni tözsé elég nyugodtan vis

Ujabb gazdasági krizistől tartanak a világtőzsdék

Newyork, London, Berlin: a három viharosok. Mi lesz, ha befejeződik az ipar hadfelszerelési konjunktúrája? A berchtesgadeneri találkozót pánik követte a londoni tőzsdén

Bucur'esti, december 15. A gazdasági autarkia hiába emeltek meredek vámfalakat az államok közé: elszigetelt krízis még sincsen. Ha New-Yorkból elindul egy tőzsdépánik, hullámgyűrű nem állanak meg a bukaresti tőzsdéig. Az a nyersanyag-baísse, amely ma a világpiacon uralkodik, felbecsülhetetlen károkat okozott a Romániai iparnak és kereskedelemeinek is. És ha manapság a nagy nyugati metropolisek tőzsdém egy újabb dekonjunktúra előszelét vélik érezni, orra minden napi gondjuk mellett nekünk is fel kell figyelniünk.

Lord Halifax látogatába indul

Az angol parlamentben nem győzték eléggé hangsúlyozni, hogy kifejezetten politikai tájékozódás a célja lord Halifax berchtesgadeneri útjának, ahol Hitlerrel folytat eszmecsere. Mindenek ellenére a nemes lord hazatérését követő hétfőn oly pánik rázza meg a Royal Exchange, a londoni tőzsde viharveit falait, aminek régen nem volt példa.

A londoni értéktőzsdén jegyzett papírok részértékét egymilliórd fontra becslük. Ezen a „fekete hétfőn” a részvények árfolyamvesztése közel 200 millió fontot tett ki, ami átlagosan husz százalékos árfolyamcsökkenésnek felel meg.

Minden jel arra mutat, hogy ezt a tőzsdépánikot, amelyet átvettek a világ összes tőzsdéi is, lord Halifax berchtesgadeneri találkozójára idézte fel. Ezt vitte haza az angol kormány képviselője németországi útjáról.

Azóta a világtőzsdén a borulatlans hangulata uralkodik. A gazdasági életnek ezek az

érzékeny szeizmográfjai újabb gazdasági dekonjunktúra földképeit figyelik.

Az előzmények

Azt mindjárt előjára le kell szőgeznünk, hogy az a gazdasági konjunktúrát, amelynek az idei év első felében tanúi voltunk, túlnyomó részben a hadfelszerelés megrendelése idézték elő. A nagyhatalmak országaiban ez adott lendületet az iparnak, a kisebb államok pedig nem győzték szállítani a nyersanyagot.

A világgazdaság index-számai, ha az 1929. évi adatokat 100-nak vesszük, az utóbbi években a következőképp alakultak:

Az ipari termelés index-száma 1932-ben 69 volt, 1935-ben 96, a rákövetkező évben 109, az idei év első negyedében 116 és a második negyedben 120. Magának az acéliparnak az indexszáma ugyanezen idő alatt 44-ről 124-re ugrott fel.

Az ipari nyersanyagok árai 1932-től 1936 végéig 53-ról 65-re, az idei év első negyedében 83-ra, a második negyedben 88-ra, július hónapban 89-re ugrottak fel, hogy augusztusban már 87-re essenek vissza.

A világgazdaság aranyértékének index-száma 1932-től 1937 júniusáig 39-ről 47-re növekedett.

A valuták árfolyamai ugyanakkor fordított indexszámot mutatnak: 1932-ben 84, 1935-ben 70, az 1936. évben 67, az idei év augusztusában pedig 61-re esnek le.

Az állampapírok árfolyamainak indexszáma: 1932-ben 94, míg az idei évben 113. A részvények árfolyamai ezzel szemben az 1932. évben 42-es indexszámon állnak, 1935-ben 57-re, 1936-ban 68-ra, 1937-ben pedig 77-re javulnak.

Zuhannak a nyersanyagárak

Igy alakult ki az a látszat-konjunktúra, amely az idei év július havában érte el kulminációját és amelynek legjellemzőbb tünete a nyersanyagárak hirtelen arányos drágulása volt. Ezt a drágulást nemcsak a régi készletek kimerülése és a hadipar kereslete idézte elő, hanem jórésben a spekuláció is, amely további drágulásra számítva rávette magát a nyersanyagra és mesterségesen felverte az árakat.

1937 áprilisában a drágulás megtorpant és gyors arányosulás következett be. A nyersanyagkészletek tulajdonosai, beleértve a romániai pamutfeldolgozó üzemeket, textil- és bőrgyárakat, stb. hatalmas veszteségeket szenvedtek.

A newyorki értéktőzsde a rezes 1937 április 15-én 15.50-es, október 10-én 12.75-ös árfolyamon jegyezte. Ugyanezen idő alatt a pamut 14.40-ről 8.45-re, a buza 144-ről 108-ra, a kacsuk 23.28-ról 17-re esik vissza. Kisebbségi áresés az olajon és cinkkel, amelyek termelését nemzetközi kartellek ellenőrzik.

Feljevezett menekülés

A nyersanyagárak esésére felriad mindenki, aki az ipari életben érdekeltéssel bír. Hiszen ha az ipari nyersanyagok esnek, ez nem lehet másnak a jele, minthogy az ipari termelés visszaesésben van. A spekuláció, amely felhajtotta az árakat, menekül a készletektől és az a baísse magával rántja az értéktőzsdéket is.

A newyorki tőzsde az United Steel részvényeit 1937 júliusában 120 dolláron jegyezte. Ez a papír november 20-án 56 dollárra zuhan alá. A Chrysler-részvények ugyanezen idő alatt 125 dollárról 61 dollárra, a General Motors papírjai pedig 75 dollárról 35 dollárra esnek le.

Ugyanez a helyzet a londoni tőzsdén is, ahol főleg az iparvállalatok papírjai esnek, míg az állampapírok nem szenvednek jelentősebb veszteséget, mintegy annak a jeleül, hogy nem általános runról, hanem az ipari termelés jövője iránti bizalmatlanságról van szó. Az ipari részvények közül is erősen tartják magukat az élelmiszeripar papírjai, amelyeknek nem sok köze van a hadiparhoz, annál nagyobb zuhannak ezzel szemben a nehézipari, bányászati és hajózási vállalatok, amelyek korábbi emelkedésüket is jórészt a hadfelszerelési konjunktúrának köszönhetik.

Ilyen auspiciumok között következett be lord Halifax németországi látogatása, majd pár nappal rá november 22-ike, a londoni tőzsde fekete hétfője.

Roosevelt hadat üzen

A londoni tőzsde eddig a kritikus napig még nyugodtan viselkedett és meglehetősen

flegmatikusan fogadta azoknak a viharos eseményeknek a híreit is, amelyek a newyorki tőzsdén lejátszódtak.

A Wall Street-et ugyanis április óta több súlyos megrázkódtatás érte. A nyersanyag-spekulációban teljes erővel vett részt az amerikai tőzsde, amelynek szekundált az a hatalmas nemzetközi tőke is, amely a francia frank értékesítésénél, valamint a népfőnti kormány elleni tiltakozása felől Franciaországból az U. S. A. államok felé vette útját. A nyersanyag-spekuláció összeomlását jórésben Roosevelt öntudatos fellépése idézte elő, aki a drága nyersanyagoktól az ipari termelés prosperitását féltette. Roosevelt nyílt és egyenes szavakkal fenyegette meg a spekulációt és bejelentette, hogy annak letörésére végső esetben a dollár kurzusának lecsökkentésétől sem fog visszariadni.

Erre a bejelentésre kitört az októberi tőzsdetrácha. A spekulánsok megkezdtek eladásait. A bolyongó nemzetközi tőke, a „kártevő any” is belátta, hogy az amerikai viszonyok nem kedveznek a számára, piacra dobta a birtokában lévő nyersanyagot és azt a hatalmas részvénystokkot is, amelyet időközben felvásárolt s megkezdte visszaáramlását az elhagyott Európa felé. Ezek a tömeges eladások természetesen a newyorki értéktőzsdén hatalmas árfolyamcsökkenéseket idéztek elő.

Rossz tüzet a háború

Gyakran hallani, hogy a japán-kínai háború tulajdonképpen új piacokat nyitott meg és a harcban álló népek ellátásában versengve vesznek részt a többi államok. Hát ez a rejtett egyáltalában nem helytálló és vele megdőlt az a hiedelem is, hogy a keleti „konfliktus” új kereseti lehetőségeket jelent az egyelőre még békeállapotban élő országok számára.

Japán importja ugyanis az utóbbi időben a következőképp alakult:

1936. II. negyedév	757 millió yen
„ III. „	618 „ „
1937. I. „	1056 „ „
„ II. „	1187 „ „
„ III. „	962 „ „

A behozatal növekedése tehát távolról sincsen arányban azzal a kárral, amelyet ez a háború a nemzetközi forgalomban egyébként okozott. A japán kivétel ugyanakkor számotteg mintegy 20 százalékkal növekedett ugyan, azonban a japán külkereskedelmi statisztika a Kínában operáló japán hadsereg számára küldött hadianyagot és élelmiszereket is az export számáján könyveli el!

Kína az elmúlt év harmadik negyedében 226 millió kínai dollár értékű árut importált, az idei év megfelelő szakában csak 214 millió

reggel és este

KALODONT

FOGÓ ELLEN

dollár értékben. A behozatal tehát, a háborus fokozott szükséglet ellenére csökkent.

Anglia jót akar

Felőlős angol körök régóta tisztában voltak azzal, hogy a gazdasági helyzeten ily átmeneti jellegű konjunktúrákkal, hadügyi megrendelésekkel, spekulációs árfelejtésekkel segíteni nem lehet. Anglia a szabadkereskedelem helyreállításában látta a gondoktól való egyedüli kivezetőutat. Főleg azért, mert így diktálták saját jól felfogott érdekei is.

Az angol gazdasági élet 1931-től a lassu, de állandó javulás képét mutatta 1936-ig. Tavaly ugyanis az építkezések már 13 százalékkal visszaestek. Az ipari investíciók erősen csökkentek. Mind annak a jele, hogy a természetes konjunktúra elérte tetőfokát és hanyatlóban van.

Az angol ipart táplálta ugyan még a hadügyi megrendelések mesterséges konjunktúrája. Igen ám, csak hogy a felfegyverkezési munkálatok 1933-ban véget érnek. És mi lesz azután?

Hivatalos kimutatás szerint október 18 és november 15-ike között az angol munkanélküliek száma 109.000-rel növekedett. Az utóbbi négy év munkanélküli statisztikájában rekord. Pedig az angol hadfelszerelési gyárak még teljes üzemmel dolgoznak.

Az angol ipart a belföldi szükséglet nem tudja kellőképp foglalkoztatni. Ennek az iparnak exportra van szüksége, piacokra van szüksége, piacokra, amelyekkel elzárnak előle a vámfalak és a gazdasági elszigetelődések.

Az angol törekvések legmegerősebb keréktörője a Harmadik Birodalom. Az a Németország, amelynek négy éves tervgazdasága tulajdonképpen nem jelent egyebet, mint a szabadkereskedelem helyreállításának megtorpedozását. A német gazdasági elszigetelődés tulajdonképpen harci fegyver, melynek csőve az angol birodalom felé irányul. A német polgár nemcsak azért nem eszik majd vaját, hogy több pénz maradjon ágyura, hanem azért is, hogy az angol polgárnak se jusson vaj az asztalára.

Lord Halifax visszatér

Es ezért tört ki november 22-én a londoni tőzsdén az a krach, mely a mi pénzünkben kifejezve kerekén 170 milliórd lej veszteséget okozott az angol részvényeseknek. Mert Halifax lornak nem sikerült a német kormánykörökkel megértetnie Anglia törekvéseit. Németország nem mond le az autarkia-ról, nem mond le a tervgazdaságról, a Harmadik Birodalom vétőt mond az egész világ óhajtatásának, hogy a gazdasági élet megszabaduljon egyszer az elzárkózottság fojtogató bilincseitől.

Lord Halifax nem akarta megígérni azt az ellenszolgáltatást, amelyet a német kormány kért, hanem üres tarsollyal visszatért. Ezt az eredménytelenséget szálaltotta le a londoni tőzsde, azon a bizonyos november 22-iki fekete hétfőn és hogy a tőzsde milyen jól értesült, bizonyosság reá Schacht dr. pár nap múlva bekövetkezett lemondása, akit a német tervgazdaság esküdt ellenségének tartanak.

Az angol tőzsde azonban hamarosan ma-

gához tért. Egy hétre rá, november 27-én az

árfolyamok 5-10 százalékos emelkedést értek el, mivel hamarosan elterjed a híre, hogy az angol kormány a német „nem”-re az angol és amerikai gazdasági együttműködés kiépítésével akarja megadni a választ. Pár nap múlva Co'rdell Hull államtitkár, az Egyesült Államok kormánya nevében bejelent, hogy az angol-amerikai egyezmény a nemzetközi kereskedelem helyreállításának útjában álló akadályok elhárítására törekszik. Az államtitkár még mondott egy-két dolgot a „gazdasági nacionalizmus”-ról, az „ipari termelés diktatórikus ellenőrzéséről”, amelynek aligha örvendtek meg Berlinben.

Ugy látszik, hogy lord Halifax berchtesgadeneri útjának az a hatalmas gazdasági együttműködés lesz az eredménye, amely az angol világbirodalmat és az Egyesült Államokat köti egybe a szabadkereskedelem zászlaja alatt.

D^r. Részler Viktor.

Görögországban eltiltják a nőket a háztartáson kívüli munkától

Athén, december 15. (Rador.) Epirosz tartomány kormányzója Metaxas miniszterelnök minapi beszédére hivatkozva, körrendeletet bocsátott ki, amelyben követeli, hogy az asszonyok térjenek vissza természetes hivatásukhoz, az anyasághoz és házastársi kötelességeikhez. Az asszonyt mentesíteni kell a háztartáson kívüli nehézmunkától, — mondja a körrendelet — akik nem engedelmességek a rendelkezésnek, azok ellen a legszigorúbban fogunk eljárni.

A holland szenátus megszavazta az általános hadkötelezettség bevezetését

Haga, december 15. (Rador.) A szenátus véglegesen elfogadta a hadkötelezettség bevezetésére vonatkozó törvényt, ami ellen csak a demokraták és kommunisták szavaztak. A kiképzés idejét 5 és fél hónapra 1 hónapra emelték fel. Ezentúl 32 ezer főnyi lesz a hadsereg állandó létszáma.

— Nagyszabású hajóépítő programot hajt végre a német tengerészeti minisztérium. Hamburgból jelentik: A hadiflotta évkönyve szerint a birodalmi tengerészeti minisztérium az évben összesen 335.297 tonnányi hajót akar építtetni az 1936-ban 290.540 tonnával szemben. Ebből 152.000 hadihajó, 38.500 tonna nehézpáncélos, 52.400 könnyű páncélos, 36.870 tonna torpedóromboló és 25.531 tonna tengeralattjáró.

EMBER 16.
ar!!!
enciád
rt
dat!!
ab politikus le-
udtói, amelyben
nem járulhat
vezetők azon ké-
ngresszust rea-
ándoklás idején.

Kolozs-

foly képiállításai
mében pár nappal
látat Gy. Szabó
t, izmos tehetőség
k kitűnő illusztrá-
nyvel ellátott meg-
amú grafikai köte-
ak, a tuss és a ce-
s pasztell képekkel
közönségnek, me-
sz- és magyaror-
ett.
ba grafikus: a mű-
li az egyszerű és
vonalakat, a lénye-
mészetére is vilá-
us jellegzetességre
sencsésen párosul a
Nemcsak a házak,
ességei jutnak ki-
és készült pasztell-
ég táj- és ország-
művészi erővel tudja
égi tájakról festett
Hellas egének csodá-
ger mámorító kéle-
négsége — maradék-
ségein.
közül a legmegragá-
látlatából tündéres-
lietti-képet találunk,
pei és a Sienáról fea-
rapók. Mégis a leg-
ének találunk szőszö-
sen az Erdélyről fes-
zen ömlik el a kima-
bensőséges lírája.
g csaknem kizárólag
nertük és becsültük
általanosságban nem-
emzett, hanem a mű-
számunkra annak
Gy. Szabó Béla nem
kitűnően látja és fo-
nyogó oldalait is.
n kétségtelenül legki-
Kolozsvár képzőműv-
megérdemi a legtelje-
rdéklődést. A látat
nyitva és díjtalanul
dai festő a „Minerva”
állította ki képeit. Jó
gel megfestett natura-
képek ezek, melyeken
esülnek a nagybányai
ányal. Gross Károly
lehangoló hangulatos
nkább a fény, a levegő,
ompáját szereti és rö-
rdélyi táj költészetében
il el; valóban a szemé-
k — mint a modernbb
vel — a maga egyénl
szpozíciójának hullám-
pein.
gos eredetiségre, de en-
anya csak emeli festm-
ének üdeségét és tiszta-
t, bársnyos hatást tü-
ny rajtuk és megnyu-
tes festő, aki Kolozsvá-
ki, de bizonyos, hogy a
sa meg fogja hódítani.
an nyitva és díjtalanul
(s. l.)

Asszimiláció és cionistaellenes üldöztetések Oroszországban

Egy Oroszországból visszatért zsidó mérnök az orosz zsidóság helyzetéről

Bécs, december 15. A Zsidó Távirati Iroda bécsi tudósítója érdekes beszélgetést folytatott egy zsidó mérnökkel, aki most tért vissza Oroszországból, ahol tíz évig vezető állást töltött be a nehéziparban. A zsidókérdésről szólva, a mérnök többek között a következőket mondta:

— A szó szoros értelmében nincs zsidókérdés Oroszországban, mivel a szovjet-

jelentek meg jiddis könyvek, azóta azonban erősen visszaesett a jiddis könyvkiadás. Az állami kiadók nem nyomtatnak héber könyvet, a magánkiadóknak pedig tilos ez.

— A cionisták üldöztetése, ami nyilvánvalóan sűrűn fordul elő, arra vezethető vissza, hogy a cionizmust politikai imperialista mozgalomnak tekintik és mint minden politikai tevékenység, amely a kommunizmuson kívül áll, tilos Oroszországban. Ami a zsidók gazdasági rétegződését illeti, jellemző, hogy a kiskereskedelem és a „spekulánsok” táborában ma már elenyésző a zsidók száma, annál több a zsidó gyári munkás és szakember.

Minden vevő
6 ingyen fénykép-et
kap a
REVUE-ben

Kormány teljes kulturális autonómiát biztosít minden népnek és minden fajnak. Az a nyomás, ami oly súlyosan nehezített mindig az oroszországi zsidókra, nagyjában megszűnt és az antiszemitizmus, mint társadalmi jelenség is alig észlelhető. Miután az egész iskolahálózatot államosították, a zsidó gyermekek a nemzsidókkal járnak együtt a népiiskolákba és középiskolákba. Ugyanakkor egyre nagyobb méreteket ölt az asszimilációs mozgalom, amely főleg abban nyilvánul meg, hogy a jiddis és a héber nyelv használata fokozatosan eltűnik. 1926-ig még nagyszámban

REVUE

21. kötet, 4. szám, Regale Ferdinánd 21.

Az ipari vezető állásokban is sok zsidó található. Ezzel szemben teljesen megszűnt a zsidók politikai vezető szerepe. Nagyjában meg kell állapítani, hogy a zsidóság, mint nemzetiségi csoportnak nincsenek fejlődési lehetőségei Szovjetorszagban.

KÖZGAZDASÁG

Tovább esnek a nyersanyag-árak

A német Statistisches Reichsamt jelentése szerint október folyamán a nyersanyagok és félgyártmányok árai, augusztushoz viszonyítva 2.3 százalékkal, áprilishoz viszonyítva 6 százalékkal estek. Mivel ez a folyamat novemberben is tovább tartott, valószínűnek látszik, hogy december végével az árak visszamennek arra a nivóra, amelyen az év elején állottak. A gabonaméliek közül főleg az árpa és a rozs esett, az előbbi kisebb, az utóbbi nagyobb mértékben.

A kakaó, tea és a kávé árai kerekén 25 százalékos áresést szenvedtek az utóbbi időben. A pamut ára 9, a len ára 17 százalékkal esett november folyamán.

A kacsuk ára október 15 és december elseje között 13 százalékkal ment vissza. Az ólom 5, a cink 12, a réz 15 százalékos áresést szenvedett.

A benzín ára ugyanezen idő alatt 12 százalékkal morzsolódott le a világpiacokon.

Százmilliókra rugó újabb befektetéseket eszközöl Romániában a francia tőke

Bucuresti, december 15. (Az Új Kelet tud.) A francia tőkének már régebről igen komoly érdeklődései vannak Romániában. Egyedül a román petróleumiparban investált francia tőkéket, mintegy 8-10 milliárd lejre becsülik.

Nem tartjuk érdektelennek röviden felsorolni azokat a román vállalatokat, amelyek francia érdeklődéssel dolgoznak:

A petróleumvállalatok közül a *Steaua Romana* egyharmad részben, az *I. R. D. P.* egynegyed részben, a *Romana Belgiana* teljes egészében, a *Starnaphia*, a *Petrolina*, a *Telega-Moreni*, a *Nationala Miniera*, valamint a *Compania Comerciala de Petrol* teljes egészében francia tulajdon, míg a *Concordia* és a *Columbia* meg nem határozható részben francia érdeklőség.

Más román petróleumvállalatok Franciaországban felállított eladási szerveik révén dolgoznak francia tőke igénybevétele. Ide tartoznak a *Creditul Minier*, a *Petrol Block*, a *Redevanta*, a *Rafinajul*, a *Pallas*, valamint újabb a *Compania Romana de Petrol*.

A romániai pénzintézetek közül jelentősebb mértékben a következőknél jelentősebb érdeklődést a francia tőke: *Banca de Credit*, *Banca Comerciala Romana*, *Creditul Agricol* *Ipotecar al Romaniei*.

Francia érdeklődésük egyébként:

A biztosító intézetek közül a *National de Asigurare* és a *Franco Romana de Asigurare*.

A textilipari vállalatok közül a *Buhusi konszern* vállalatai, *Gallia*, *Societatea Textila Franco Romana*.

A bucaresti *Galeriile Lafayette*; az ipari vállalatok közül a *Mines d'Or de Transylvanie*, *Erdélyi Üveggyár*, *Danubiana*, *Viez Celestin*, *Mott Fils*, stb.

Ugyancsak francia érdeklőségben működnek a *Compania Europeana de Asigurare Marfurilor* és *Bagajelor*, a brailai *Compagnie Continentale d'Exportation*, a *Les Tissus*, a *Wagons-Lits*, *Fichet*, a *Lemaitre* üzemek, *Citroen* Bucuresti, *Compagnie Francaise de Papiers Bucuresti*, *Farola*, stb.

A román devizazárlat bevezetése alkal-

mával igen nagy összegű francia tőkének maradtak, fagytak bent Romániában. Ekkor oly megállapodás jött létre, a francia és a román kormány között, hogy a bennrekedt francia tőkéket tulajdonosaik vállalati alapításokra és érdeklőség vállalásokra fogják felhasználni, ezzel szemben a román kormány eleve megengedi, hogy a tőkéket maximálisan évi 5 százalékos hozama transzferálható, átutalható legyen.

Ennek a megállapodásnak az alapján az utóbbi időben több ipari és kereskedelmi vállalat alakult Romániában, a befagyott francia tőkéket felhasználásával, így többek között: *LesFils D. M. C.*, *La Franco-Danubiene*, mely utóbbinál a *Société de Moteurs et Automobiles Lorraine* vállalt érdeklőséget, az *Industria Optica Romanasca*, a *Produsele Botot S. A.*, *Uzinele de Zina*, *Laboratoarele Pharmaceutice Lutetia*, stb.

Csak ezeknél az újabb alapításoknál a lejegyzett alapítók összege 125 millió lejre rug, az egyéb befektetésekről nem is beszélve.

A francia tőke tehát a legutóbbi időben is igen jelentékeny részben járult hozzá az ország iparosodásához. dr. r. v.

A talpgyárosok romániai szövetségének kibővítése

A Banca de Control helyiségében a múlt héten megtartott ülésen elhatározták a talpgyárosok romániai szövetségének kibővítését, melyhez tíz újabb börtgyár csatlakozott. Ezáltal az osztagok száma 33-ra emelkedett.

További három vidéki talpgyár csatlakozása várható.

Ugyancsak a 33 talpgyár képviselőinek összessége elhatározta, hogy Bucurestiben az összes talpgyártmányok eladására egy közös eladási irodát létesít.

A talpeladási iroda 1938 január 1-én kezd meg működését. A Szövetség eddigi talpeladási irodái továbbra is változatlanok maradnak. Ezen közös talpeladási iroda létesítésével és megszervezésével a Banca de Control pentru Industria si Comerț S. A. Bucuresti lett megbízva.

Negyvenmillió befejtéssel két új cigarettagyár épül az országban

Az állami dohányjövődék elhatározta, hogy két új cigarettagyárt épített az országban, az egyiket (Tg.-Jiu, a másikat Râmnicul Sărat városban. A költségekre egyenként 22 millió lej irányoztak elő.

Az építési munkálatok már a tavasz folyamán megkezdődnek. Az árlejtéseket január 28-án tartják meg.

Rövid üzleti hírek

Gedeon Richter vegyipari vállalat néven Bukarestben új részvénytársaság alakult 6 millió lej alaptőkével, amely vegyipari, gyógyszerészeti és kozmetikai cikkek gyártásával, eladásával és szakmabeli képviselők átvételével foglalkozik. Az első igazgatóság tagjai: Th. Vasiliu, dr. Ambrus Béla és Silviu Rusu.

A bécsi román kereskedelmi megbízott értesítette a földmívelésügyi minisztériumot, hogy egy osztrák polgár ajánlatot tett a román kormányknak egy olyan eljárás meghonosítására, melynek révén a burgonyatermesztést többszörösen föl lehet szaporítani. Az ajánlat szerint egy hektár területen az új természetési módszerrel 15 ezer kgr., tehát másfél vaggon burgonyatermést lehet elérni.

Standard Electrica Română S. A. Bucuresti fuzionált a bucaresti Fabrica de Telefoane S. A. R. céggel. A fuzió révén a Standard alaptőkéjét 55 millió lejre emelték. Az egyesült vállalatok igazgatóságába beválasztották Anton Mocsonyi királyi fővadászmestert.

Cernăuți város új kulturpalotát épített és a szükséges cementet nem a belföldi gyáraknál, hanem külföldön szerzi be. A város már engedélyt is kapott a kormánytól 210 vaggon cementnek vámmentes behozatalára.

Eredeti közlemény.

„Az első üveg Gastro D. után teljesen gyógyultnak éreztem magam

és nagyon köszönöm Önnek, hogy megismerhettem ezt a gyógyszert, mellyel a szenvedőm visszakaphatták egészségüket és életkedvüket. Teljes tisztelettel Tóth István, Sf. Paul, jud. Arad, u. p. Sofronia”.

A köszönő levelek százait kapjuk az ország minden részéből, melyekben lelkesedéssel beszélnek a GASTRO D. csodálatos és gyors gyógyító hatásáról a gyomor és bélbajok összes eseteiben. Orvosok is ajánlják.

GASTRO D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Galatiból jelentik, hogy a görög ételolajok behozatala ugyszólván teljesen szünetel, aminek az a magyarázata, hogy Görögországban az idén nagyon rossz volt az olajbogyó-termés. A galatiai importőrök most Olaszországból és Franciaországból kísérlelnék meg ételolaját importálni, mivel Szíria nem tud elegendő árut exportálni.

A 15-ik Állami Sorsjáték II-ik osztályának húzási eredménye

1937 december 15.

A sorsjátékon nyert egymillió lej 65272, 400.000 lej 61665, 200.000 lej 60008, 100.000 lej 19857, 100.000 lej 55900, 50.000 lej 20985, 50.000 lej 36909, 50.000 lej 37004, 50.000 lej 56921.

Az összes 92, 15, 25, 54 és 30 számmal végződő sorsjegyek egy új sorsjegyet nyertek a III-ik osztályra.

A melléksorsjátékon nyert egymillió lej 356435, 200.000 lej 141813, 200.000 lej 274430, 100.000 lej 329269, 100.000 lej 375238, 100.000 lej 336384, 50.000 lej 136848, 50.000 lej 366983, 50.000 lej 212022, 50.000 lej 134870.

Az összes: 379, 495, 299, 172, 025, 443, 934, 155, 914 és 075 számmal végződő sorsjegyek egy új sorsjegyet nyertek a III-ik osztályra.

Uzinele de apă si Canalizare ale municipiului Cluj

No. 8647_1937.

HIRDETÉNY

A Vízmevek Igazgatósága a közönség tudomására hozza, hogy a Str. A. Muresan, Str. Regale, a Pellegvár, valamint az ezekhez a területekhez tartozó utcákban f. hó 16-án éjjeli 24 órától 17-én reggeli 6 óráig a vízszolgáltatást beszünteti. A vízszolgáltatás beszüntetése bizonyos munkálatok elvégzése miatt vált szükségessé.

Cluj, 1937. december 15.

Igazgatóság.

Földalmi törvényszék. December 17-én pénteken este 9 órai kezdettel a kolozsvári magánalkalmazottak szakszervezete irodalmi törvényszéket rendez a Vasmunkás Otthonban, Str. Catedraliei 7 szám alatt. S. Fowler Wright „Prága nincs többé” című műve fölött. Belépődíj bélyeggel együtt 16 lej. Jegyek elővételben csak korlátozott mennyiségben a főtéri színházi ügynökségnél (autobuszmegálló) és a magánalkalmazottak szakszervezeténél, Str. Văii 7 szám alatt kaphatók.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

D^r jellegének. A kérdésben még semmi bizonyosat nem lehet tudni. Annak minden fázisáról lapunk hasábjain idejében hírt adunk.

Ludasi előfizető. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

W. S., Dej. A hajfai Technikumon ezévből nyílt meg a tengerészeti fakultás. Közlekedési sojnos nem tudunk.

S. M., Dietsanmartin. Sziveskedjék bármely nagyobb könyvkereskedéshez fordulni. A kért szabályok nyomtatásban kaphatók.

Vaidista jelöl

Sighet, december 15. zsidóság mélyeséges meg háborodással vette tudor megyei prefektus megal soher Józsefet a mára ségek meglátogatásában dást elsősorban Szmuck fessor ismert „mar terhére írják, aki bár a ta utolsó helyére szorít hóz illő buzgalommal és re kaphatóságával dolg zsidó választókat a V számára szerezz meg getözésekkkel és főleg A Zsidó Párt központ mételten interveniált umban a máramarosi lasztási terror ellen.

A választási harc iz máramarosi körökben egyes pártok választás lasztó tömegek, különö lasztók megtevésztés céljából különböző hir választási kortesek. Ig rebesgetik, hogy Const lis minisztert, a korm listavezetőjét másutt párt és máshová fog mandátuma helyett. E igazság az, hogy C. X rosbán jelölte a kor másutt. Xeni tehát n mandátumáról és így a máramarosi liberál lének a lista utolsó h ménye nem lehet a be zar Illés dr. mandátu felülállónak látszik.

A politikai szakért szont abban, hogy M mandátumot fog meg kormánypárt. Valósz is, hogy a Zsidó Pár rez magának Máram Szmuck Mihály azo ja a zsidó tömegeket kormánypartii listára ugy ő, a negyedik lesz. Az igazság ezz Szmuck Mihály sem mandátumhoz. Az eszközzökkel szított eredménye az lehet. Zsidó Párt jelöltje A negyedik liberál zár Illés fogja kibü nem mer terrort Szmuck Mihály, aki érvényesíti kortesi liberális-voidista sz zsidó Szmuck Mihá mat, hanem a val Zsidó Párttal szem

Deva, december A Zsidó Párt hung megye összes hely választási gyűlései nyi vezetőség me Dezső utazott le a este nagygyűlés v port Izsó, marosi beszédben nyitott tokkal áthatott be

A természetet me

Érelmesze

Isomándi-k

jóval mag

korh

STERN-féle ori. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zöldfa ucca) 19. Országzerte elismert kitűnő konyha, zsidó árak, figyelmes kiszolgálás.

Érdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye.

Lakodalmakra és bankettekire külön nagy terem

ארטד. כשר

SPORT

Szavazással döntenek a jövő évi labdarugó rendszer fölött?

Csüt., december 15. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számban jelentettük, hogy az a bizottság, amelyet a Consiilul Federal legutóbbi ülésén a jövő évi bajnoki rendszer kidolgozásával bízott meg, értekezletre ült össze. Az ülésen a bizottság összes tagjai résztvettek. Az ülés egyetlen napirendi pontját az a kérdés képezte, milyen rendszer szerint bonyolítsák le a jövőben a nemzeti bajnoki labdarugóbajnokságot. Az ülés folyamán különböző tervek merültek fel. A bizottsági tagok végül is elhatározták, hogy a szavazással döntenek el a bajnokság rendszerének kérdéséről. Minthogy ez a megoldás a bizottság összes tagjainak tetszését megnyerte, elhatározták, hogy kérdőívben fordulnak a nemzeti bajnokság (A), (B), (C), összes egyesületeihez, a Ligákhoz és a kerületek vezetőihez. A kérdőív a következő kérdéseket fogja tartalmazni:

1. Egy vagy kétszoros nemzeti bajnokságot óhajt?
2. Abban az esetben ha az egyszoros bajnokság mellett foglal állást:
 - a) hány egyesület vegyen részt az egyszoros bajnokságban?
 - b) milyen módszer szerint alakítandó ki az egy csoport?
3. Az egyszoros bajnokság rendszere mellett hogyan képzeli a jövőben a nemzeti bajnokságba való bejutás és kiesés rendszerét? (Hány egyesület, selejtezővel, vagy selejtező nélkül?)
4. Ha a kétszoros rendszer mellett foglal állást, milyen változtatást óhajt?

Nemzeti bajnokság B)

1. Egy, vagy több csoportos bajnokságot óhajt?
2. Ha a több csoportos mellett foglal állást, hány csoportból álljon a bajnokság?
3. Az egyes csoportokat földrajzi távolság, vagy milyen alapon állítsák össze?
4. Hány egyesület vegyen részt egy csoportban?

Nemzeti bajnokság C)

1. Fenntartandó-e vagy beszüntetendő a C) liga bajnokság?
2. Ha fenntartandó, milyen változtatásokat kíván a rendszeren keresztülvinni?
3. A C) liga bajnokságot az egyes ligák rendezzék és a ligák nevezzék ki a résztvevő egyesületeket?

Eddig a kérdőív, amelyre a válaszokat december 19-ig kell a labdarugószövetség bucuresti központjához eljuttatni.

Tizennégyes csoport?

Jóinformált bucuresti sportkörökben tudni véljük, hogy a jövő évi labdarugó bajnokság rendszerét illetően számottevő sportéleti vezető azt indítványozza, hogy a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában 14 egyesület vegyen részt. A csapatok a következők lennének: Venus, Ripensia, FC Rapid, Victoria, NAC Universitatea, Sportul Studentesc, Phoenix, Kinizsi, Gloria, AMTE és Juventus. A váratlan két helyért az Unirea Tricolor és Crisana minősítő mérkőzést játszanak a Nemzeti Bajnokság D) két csoportgyőztesével.

Csak cöviden...

A görög labdarugó szövetség megkeresésére fordult a magyar szövetséghez. Azt indítványozza, hogy amennyiben Tel-Avivban sikerülne legyőznie Palesztina labdarugó csapatát, a döntőbe való jutás minősítő mérkőzése Görögország és Magyarország között Athénben legyen a jövő év március hónapjának egyik vasárnapján. Amennyiben a magyar labdarugószövetség ezt az indítványt elfogadná, a görög szövetség igen előnyös anyagi feltételek mellett még egy mérkőzést biztosítana a magyar válogatott számára. A magyar szövetség körében az indítványt elfogadhatónak találják, a dátum azonban nem megfelelő.

A női tenisz Közép-európai Kupa alakuló ülése a jövő év február 3-6, vagy 11-14. között lesz Belgrádban. Ugyanebből az alkalomból megejtik a sorsolást is. A sorsolást rendkívül ünnepélyes körülmények között tartják meg és azon megjelenik a serleget adományozó jugoszláv anyakirályné is.

A Venus labdarugó csapata karácsonykor Budapesten minden valószínűség szerint az Újpest együttesével mérkőzik. Újpest ugyan is az idén nem megy külföldi turára.

A délamerikai államoknak a VB-n való részvételéről most kellett volna döntenie a délamerikai szövetségek kongresszusának.

Ezt a kongresszust most januárra halasztották. A VB intézőbizottsága viszont csak december 31-ig adott haladékot a délamerikaiaknak a nyilatkozásra. Egyelőre tehát nyitott kérdés marad a délamerikaiak részvétele a VB-n. Kivéve természetesen Braziliát, mert hiszen Brazília idejében nevezett és már benn is van a 16-os döntő mezőnyben.

December elején érkezett Budapestre Carnera, akinek első budapesti mérkőzése emlékezetes botrányokkal járt. Carnera jövő vasárnap másodszor is ringbe lép, ezúttal azonban ellenfele Di Meglio francia bajnok lesz, aki Párizsban négy hét előtt pontozós győzelmet aratott Carnera ellen.

A nagykárolyi Victoria klubközi asztaliteniszversenyén, amelyen a rendező egyetlen kívül a nagyváradi Makkabi, Vasas, Olimpia

és az SZSE indultak, a csapatversenyen a Makkabi lett főlegyen első. A férfiegyes döntő mérkőzéseit a Makkabi és Vasas között Nagyváradon játszották le. Első lett Spitz Makkabi, 2. Eisner Makkabi, 3. Váradi Makkabi. Eredmények: Spitz-Weisz Vasas 21:14,0:9, Spitz-Fleischer Vasas 21:10:16, Spitz - Váradi 21:18:18, Spitz - Eisner 21:19:13:18. Az utóbbi mérkőzések a pompás formában levő makkabisták között élvezetes küzdelmeket eredményeztek.

BANHAZ-FILM-MŰVÉSZET

Ma este a Goldmark Filharmóniai Társaság hangversenye

Városunk neves és közkedvelt szimfonikus zenekara tartja ma este első idej hangversenyét. A Goldmark Filharmóniai Társaság minden egyes hangversenye különleges zenei eseményt jelent, mostani hangversenytük annál érdekesebb, mert olyan műsorra lépnek a közönség elé, amely még a legkényesebb izlésű zenekedvelőket is ki fogja elégteleni. A zenekar minden tagja kulturált zenész a természetes, hogy a nagyszámú zenekar ilyen

formán csak igazi művészetet nyújthat. Hatalmas érdeklődés előzi meg ezt a hangversenyt, ami érthető, mert hiszen — mint már említettük — műsoruk eseményszámba menő. Cherubini Anakreon nyitánya és Mozart G-moll szimfóniája mellett kiemelkedő két műsorszám Wieniawski Hegedűversenye és Bruch Kol-Nidreje. A hatalmas zenekar Fischer Vilmos, a kitűnő karnagy vezényli, az est szolista pedig Fejér Sándor lesz.

Pénteken este Nyirő József Jézusfaragó emberének a bemutatója

— A bemutatón jelen lesz Nyirő József is —

Páratlan művészi és társadalmi esemény színhelye lesz pénteken este színházunk. Ekkor kerül ugyanis bemutatásra Nyirő József csodálatos szépségű havasi balladája, a Jézusfaragó ember. Hónapok lázas, izgatott ambíciózus munkáját viszi színpadra társulatunk pénteken este, s azok, akiknek már alkalmuk volt a próbákra betekinteni, a legnagyobb sikert jósolják a darabnak. Rendező, színész, a műszaki emberek egész hada fáradozik azon, hogy mindenben hűen adja vissza az író elgondolásait és hogy a közönség hangban, lélekben, ruhában, díszletben és stílusban hamisítatlanul kapja azt, amit a szerző adni akar. A Hargita havas csucsainak pom-

pázatos szépségében fog gyönyörködni a közönség, ahol különben a darab második és harmadik képe játszik. Jellemző a darab hangulatára és szépségeire, hogy a színészek könnyezve próbálják azokat a részeket, ahol könnylik az igazi székely szív és döbbenetes, megrázó élethűséggel lesz láthatóvá az egész életét a havasok tetején élő favágó.

A Jézusfaragó ember péntek esti előadása így valóban egyik legkimagaslóbb művészi és társadalmi eseménye lesz az idej színházi évek és biztosan be fogja váltani azokat a reményeket, amelyeket a szerző, színház és színészek hozzáfűztek.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök 9: A Goldmark Filharmóniai Társaság szimfonikus hangversenye. 1. Cherubini: Anakreon (nyitány). 2. H. Wieniawski: Hegedűverseny. Nr. II. d-moll. 3. M. Bruch: Kol-Nidre. Op. 47. 4. Mozart: G-moll szimfónia. Nr. 40. Karnagy: Fischer Vilmos. Szolista: Fejér Sándor.

Péntek 6: Jézusfaragó ember. (Nyirő József páratlan sikerű havasi színdarabja. Először. A szerző jelenlétében, párhuzamosan a magyar Nemzeti Színház előadásaival. Főszereplők: Fényes Alice, Erényi Böske, Czoppán Flóri, Paál Magda, Nagy István, Mészáros Béla, Tóth Elek, Tompa Sándor, Jenel János, Lantos Béla, Réthelyi Ödön, Csóka József, Homm Pál, Deésy Jenő, Csengeri Aladár, Perényi János, stb., stb. Ragyogó új díszletekkel. Rendező: Szabados Árpád. Premierbétet. 18. szám.)

Szombat d. u. 5: A Roninok kincse. (A nagy-sikerű szimf. első olcsó helyezés előadása.)
este 9: Jézusfaragó ember. (Másodszor. Rendező bétet 13. Irodalmi bétet 10. sz.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, december 17: Denevér.
Szombat, december 18 (iskola matiné): Rigoletto.

Vasárnap, december 19 (este): Szevillai borbély. (V. Crețoiu és S. Tassian fellépésével.)

Hétfő, december 20: Rigoletto. (Aurel Tripon tenorista fellépésével.)
Szerda, december 22: Hoffmann meséi.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma rendkívül premier: Mister Mottó. Minden idők legizgalmasabb kalandfilmje. Csupa izgalom. A hamiskártyások trükkjei és a jiu-jiu fogások sorozatát láthatjuk. Főszerepben: Peter Lorre. Előadások: 5.00, 5.20, 7.20, 9.20 órákor. Előtte Uj Journal.

REPLÖK MOZGÓ MŰSORA:

Iszol, reid, Párizs! Lily Pons, a new-yorki Metropolitan Opera világhírű énekesnőjének egyetlen filmje, melyben a legszebb modern dalokat énekli. Partnere Gene Raymond.

URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Asszonyok öröme — asszonyok bánata. Dráma a modern asszonyok életéből, főszerepben: Magda Schneider és Ivan Petrovits.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órákor: I. A lázadó. Monumentális filmdráma. Fősz.: Clark Gable és Franchot Tone. II. A titkosrendőr. Izgalmas gangster-dráma. Fősz.: George Brent és Bette Davies. III. Journal.

HOGY VAKITÓAN FEHÉR FOGAI LEGYENEK
Nagyon könnyen valósítható meg. Ha Kolynos-t használ. Kolynos csodálatos bűjt és utóérhetően fényt kölcsönöz a fogaknak! Jegyezze meg kérem: Kolynos nagyon gazdaságos. kétszer annyi ideig tart, mint a közönséges fogkrémek. Úgyhogy csak a fele van szükség. Kísérje meg a „százszáz kefe módszer” egyetlen centiméter Kolynos szal. El lesz ragadtatva az eredményektől. Talarkóskodjék — Vegyen nagy tubust.

CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Bajazzo. Richard Tauber, a bécsi Heroper világhírű tenoristája. További szereplők: Duna Stefi és Diana Napier.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Gála előadás: I. Nászut félórán, főszerepekben: Verebes, Kabos, Dolly, Ágai, stb. II. Garcia futárja. A spanyol háborúban lejárású kém történet, főszerepben: Wallace Beery. III. Uj hirodó. Micky

Zsidó polgár!!!

Saját listára szavazz!
Ez kötelességed magaddal és népeiddel szemben!

A Zsidó Párt

APRÓ

HIRDETÉSEK

Ágyszerű közzététel egy 2 lap. csatlakozású betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lap. Aláírási díjak: 30 napra 10 lej. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jellege levelet csak egy továbbíthatunk. ha portóbélyeg mellékelve van.

Keressék bérbe egy jóhangú pianinót, vagy rövid zongorát január 1-ére. Cim a kiadóban. Joforgalmu kéthengeres szítás vámmalom két 42-es köjarrattal, földgázmotorral teljesen is eladó. Cim: Turda, Szobel és Grossmann. Str. Barițiu 62.

Gyógyszerész segédnő — praktikus vagy licenciatott — azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok: Farmacia Doiban Jibou, jud. Salaj kiadandók.

Textil-, divat- és rövidtáru szakmában perfect fiatalember, szombat megtartásával, állást keres. Cim: Grósz Mendel Simleul Silvaniei.

Nyelvszakos egyetemi hallgató elemi, vagy középiskolások oktatását a karácsonyi szünetre és egész iskolaeve jutányosan vállalja. Cim a kiadóban „Tanárjelölt” jellegre.

Különbéjártu parkettes üres szoba vizkagylóval azonnala kiadó. Str. Barițiu 16/a. Nagy, moden bérház Timisoara, garantált 9% tiszta jövedelemmel, eladó. Bővebbet Weisz Rezső ügyvédi irodába Timisoara I, Str. Mercy 4 szám alatt.

Mészárosok, bodegások figyelme! Két márványasztal, jégsekrény és egyéb felszerelések, tüzetfeszítés miatt, sürgősen eladók. Megtekinthetők Str. Gh. Barițiu 1. szám alatti mészárszékekben.

Ol-hatszobás helyiséget keresünk lehetőleg belvárosban. Ajánlatokat Schwartz posztó-, íztelbe (Regina Maria 12) kérünk.

Textilerakathoz társat keresek 3—500.000 lejig. Nekem is van annyi. Jelige: „Garancia”.

Cukrázsdámát hideg büffével kibővítettem, állandóan kaphatók halak, májpástétom, heringsaláta, stb. Szendvics és teasütemény. Esküvőt vagy más hasonló ünnepélyeket vállalunk. Házhoz is megyünk. ADLER cukrász, Str. F. David 18.

„MOTT”-sarok

Buban, borban, pezszavazz csak a MOTT

HIR

A király vadászati jelentik: Az uralkodó a Román Opera előadásánál pályaudvarra hajta vonatban vadászatra utaz. Bánságban lesznek és az a király is résztvesz.

Csúx Köszvény Rheuma

DIANA
— Megszülnik a német...
Bucurestiből jelent...
közli, hogy a né...
egyzménynek megfelelő...
szabad forgalma megszün...
amára eszközrendő fizet...
Nemzeti Bankhoz kell...
szokat teljesíteni fogja...
megegyezésben megszabot

Femin

— A francia jobboldal...
fontoséget tulajdonít Fl...
gyalásainak. Berlinből...
szerint Flandin volt fra...
berlini magánjellegű ta...
negnap Göring miniszte...
reste és vele több órán...
lést folytatott. Ezt a...
ia baloldali sajtó élén...
te, míg a Liberté azt...
és Göring találkozása...
Francia és német nép...
ha Párizs és Berlin egy...
békét, igen nagy revü...
hogy Flandin nem mint...
tényező tartózkodik a...
nem kell elfelejteni, h...
a francia nép tekintély...
entánsa és mint ilyen...
rendkívül fontosak.

— Oriási havazás N...
yorkból jelentik: New...
azében egészen nagy t...
el vannak vágya a kül...
vázás minden közleke...
mizsereken és tüzele...
hogy erre az elemi es...
tak, érezhető hiány r...
mapról-napra fokozódik...
tartani, amíg a vonat...
közlekedhetnek. Virgin...
siana államig terjedő...
gyuhullám vonult vé...
lott fagnak 16 hal...
szak-Kaliforniában a...
lézett elő. Az ár so...
vagy rombadöntött. A...
évv duzzasztó-gát bec...
vetkeztében az áradat...
kőházat és városi kő...
Számosan halálukat...
következtében.

Legfinomabb és
150
legolcsóbb
Wein
kaphat. Str. R

"MOTT"-sarak

Buban, borban, pezsgős bárban
szavazz csak a MOTT-ra bátran.

HIREK

A király vadászata utazott. Bucuresti-
ben jelentik: Az uralkodó tegnap este részt-
vett a Román Opera előadásán, majd a Mogo-
sani pályaudvarra hajtott, ahonnan kü-
lönvontan vadászatra utazott. A vadászatok
Bánságban lesznek és azokon Mihály nagy-
herceg is részt vesz.

Csúsz
Köszvény
Rheuma

FORGASSZON BE TAGJAIT
DIANA

Megszűnik a német márká szabad for-
galma. Bucurestiből jelentik: A Banca Natio-
nala közli, hogy a német-román fizetési
egyezménynek megfelelően a német márká
szabad forgalma megszűnik. A Németország
számára eszközrendő fizetéseikért a jövőben
Nemzeti Bankhoz kell folyamodni, amely
szolgálatot teljesíteni fogja. Az árfolyamok a
megjegyzésben megszabottak lesznek.

Női ruhát a Feminában

A francia jobboldali sajtó nagy je-
lentőséget tulajdonít Flandin berlini tár-
gyalásának. Berlinből jelentik: A DNB
szerint Flandin volt francia miniszterelnök
berlini magánjellegű tartózkodása során
Göring miniszterelnököt is felke-
reste és vele több órán át tartó megbeszél-
ést folytatott. Ezt a találkozást a fran-
cia baloldali sajtó élénk ellenzéssel kísér-
te, míg a Liberté azt írja, hogy Flandin
és Göring találkozása fordulópont lehet a
francia és német nép viszonyában, mely-
ben Párizs és Berlin egyformán óhajtatják a
békét, igen nagy revízióra szorul. Igaz,
hogy Flandin nem mint hivatalos politikai
tényező tartózkodik a német fővárosban,
nem kell elfelejteni, hogy ez a politikus
a francia nép tekintélyes rétegének repre-
zentánsa és mint ilyennek, megbeszélései
rendkívül fontosak.

Oriási havazás Newyorkban. New-
yorkból jelentik: Newyork állam felső ré-
szében egészen nagy területek napok óta
el vannak vágva a külvilágtól, mert a ha-
vazás minden közlekedést megbenne. Él-
vezetékben és tüzelő anyagban, mint-
saját erre az elemi csapásra nem gondol-
tak, érezhető hiány mutatkozik, amely
napról-napra fokozódik és mindaddig fog
tartani, amíg a vonatok szabadon nem
közlekedhetnek. Virginia államtól Loui-
siana államig terjedő területen újabb
hagyhullám vonult végig. A hirtelen be-
szellett fagnak 16 halálos áldozata van.
Kalifornia államban az esős áradásokat
előz. Az ár sok házat elragadott,
vagy rombadöntött. Az Alturas közelében
évszázados gát beomlott és ennek kö-
vetkeztében az áradat Alturasban több la-
kóházat és városi kórházat pusztított el.
Számosan halálukat lelték a katasztrófa
következtében.

Legfinomabb és legelegánsabb

Íráskát
legolcsóbban csak
Weinernél
kaphat. Str. Regina Maria 32.

December 18-ig délután 4 és 8 óra között lehet kiváltani a választó-könyvecskéket a kolozsvári járásbíróházon

Cluj, december 8. (Az Uj Kelet tud.)
Egész Erdély területén az illetékes bírósá-
gi fórumok megkezdtek a választói igazo-
lványok kibocsátását. A zsidó választó-
törvények tudniok kell, hogy a külsőben ál-
ló parlamenti választásokon kizárólag a
most kibocsátandó választói igazolványok
alapján élhetnek állampolgári jogokkal.
Minden zsidónak elemi lelkiismereti köte-
lessége önmagával és népével szemben,
hogy a választói igazolványokat kiváltssa
és gyakorolja választói jogát.

A kolozsvári járásbíróházon (Calea Regele
Carol II. 2. szám) december 7-ike óta
folytatja a választói igazolványoknak ki-
bocsátását. Az igazolványokat délután 4
órától este 8-ig, vasárnap pedig reggel 9-
től déli 12 óráig adják ki, a következő be-
tűrend szerint:

Az A és C kezdőbetűs választó polgárok
könyvecskéit Gheorghe A. Gheorghescu
táblabíró a járásbíróházon 10-es számú szo-
bájában.

A B kezdőbetűsöket Viorel Grivase já-
rásbíró a 15. számú szobában.

A D, E, F kezdőbetűsöket Nicolae Che-
les járásbíró a 19. számú szobában.

A G, H kezdőbetűsöket Liviu Teclu já-
rásbíró a 14-es számú szobában.

Az I, J, K kezdőbetűsöket Gheorghe
Stanescu járásbíró az 5. számú szobában.

Az L, N, O kezdőbetűsöket Ioan Huzum
a 21. számú szobában.

Az M kezdőbetűsöket Mihail M. Draga-
nescu járásbíró a 17. számú szobában.

A P kezdőbetűsöket Gheorghe Bota já-
rásbíró a 25. számú szobában.

Az R, T kezdőbetűsöket Ioan Sălăgeanu
a 17. számú szobában.

Az S, Sch, Sz kezdőbetűsöket Ioan V.
Rusu a 25. számú szobában.

Az U, V, X, Y, Z kezdőbetűsöket dr.
Vasile Fărcaș vezető járásbíró a 19. szá-
mú szobában.

A választó könyvecskék átvételénél a
személyazonosságát kell okmányokkal
kell bizonyítani és a könnyebb lebonyolí-
tás érdekében esetleg be kell mutatni az
elmult választásokon kiadott választási
könyvecskéket is.

— **Forrás elismerés** Olaszország abessziniai
hódítását. Londonból jelentik: Az ir parla-
ment 72 szavazattal 11 munkáspárti szava-
zat ellenében kimondta, hogy meghatalma-
zott minisztert küld Olaszországba és ezzel
a tényleg elismeri Abessziniának az olasz bi-
rodalomhoz való tartozását.

— **„Modernizálják”** Berlint. Berlinből jelen-
tik: A főváros modernizálása és szebbéte-
lése érdekében 9,900.000 márka rendkívüli hitelt
nyitottak.

— **Ha étvágytalan, úgy igyék** néhány napon
át reggel éhgyomorra fél pohár természetes
„Feneke József” keserűvizet, mert ezáltal
bélműködése szabályozódik és így egész
emésztése rendbe jöhet. Kérdezze meg orvo-
sát.

Iskolai kabátot, pongyolát a Feminában

Str. Memorandului 1.

Rabinatul Comun. izr. ortih. aut. din Cluj.

Felhívás

Az összes, vágott kóser majorság forga-
lombahozatalával foglalkozók ezennel fel-
szólítottak, hogy f. év december hó 16-19-
és 20. napjain este 6-8 közötti órákban saját
érdeklükben is feltétlenül jelentkezzenek a
Bészdin és Wáád Hakászruzs előtt (Str. T.
Vladimirescu 13. sz. alatt) a Schasz Chevrá
imához előcsarnokában).

Ezen jelentkezés elmulasztása az árusítási
jog megvonását vonja maga után.
Cluj, 5698. Tévesz 11.

Az aut. ortih. izr. hitközség
Rabbitanácsa

ARCBŐRELRAGADÓLESZ

ha rendszeresen használ
Palmolive szappant, a
telettszappannak legfi-
nemabbját

EGYESÜLETTI ÉLET

— **Teadelintán.** A Haggybhor futbalizak-
osztálya és a zsidó Iparosok eggeménháza já-
rára vasárnap, f. hó 18-án délután pontosan
5 órai kezdettel nagy műsoros teadélutánt
rendez a Regal kávéház igazgatóságá.

— **Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó felhívása.**
Az általános gyermekvédelemmel foglalkozó
ezen egyetlen zsidó szervezet felhívást inté-
zett olyan kisebb közösségekben lakó bizalmi
férfaikhoz, ahol a zsidó lakosság relatív tö-
megében él és közölte azon feltevételeket,
amelyek mellett 14 életévüket betöltött gyer-
mekeiket ipari kiképzésre tanoncthonokba
felvesz. Azon városok, ahol az Arvagondozó
ilyen ipari kiképző csoportokat kíván meg-
szervezni, a következők lesznek: Marosvásár-
hely, Brassó, Medgyes és Torda, amely városok
zsidó társadalmával ezen intézmények
felállítását iránt megfelelő tárgyalások indultak,
ezeken felül azonban a kolozsvári, nagy-
váradi és szatmári tanoncthonokban az ed-
digi keretek bővítése utján folyó hasonló
munka. Az ipari kiképző tanfolyamok keret-
ében belül a szegényesorsú gyermekek
a szükség szerint teljesen díjtalan ellátásban
fognak részesülni, míg a társadalmi támoga-
tásra nem szoruló gyermekek hozzátartozói
egészen minimális díjakat fognak téríteni.
Az Arvagondozó vezetősége felkéri mindazon
kiseb helyiségek zsidó vezetőit, aho-
va ügyben felhívást küldött, hogy a közösségük-
ben élő és ipari kiképzésre alkalmas gyerme-
keiket december 20-ig a központnál (Str. Pa-
ris 36) jelentik be, mert a jelentkezők szá-
ma szerint fogjuk a fenti városokban a ki-
képzési kereteket és a férőhelyeket megállá-
pítani.

— **A marosvásárhelyi Zsidó Arvagondozó**
átrétegződési bizottsága legutóbbi ülésén,
amelyen dr. Engelberg Dezső, a bizottság el-
nöke elnökölt és amelyen a bizottság tagjai
kívül dr. Löwenstein Lajos, dr. Löte Lajos,
Mestitz Henrik és Rosenfeld Henrik, to-
vábbá Benczel Béla, a bizottság titkárnak
kívül, Schwartz Miksa, az Erdélyi Zsidó Ar-
vagondozó országos főtitkára is megjelent, ér-
dekes tanácskozások után kimondta egy
marosvásárhelyi zsidó tanoncthon megal-
akításának szükségességét. A marosvásár-
helyi zsidó tanoncthon, amely egyrészt az
Arvagondozó székházában, másrészt pedig
magánházaknál kíván mintegy húsz zsidó
tanoncot elhelyezni az átrétegződési bizott-
ság központi irányítása mellett, addig amíg
módjában lesz elképzeléseinek megfelelően
önálló otthon megteremtési, már széleskörű
akcióit indított be egyrészt ágyalaptványok
megszerzésére, másrészt költségeket küldött
ki a körzetébe fekvő nagyobb városok és kö-
zségek zsidó vezetőinek, amelyben arra kérte
őket, hogy a helységükben minden foglalko-
zás nélkül lézengő és felnövő zsidó ifjakat
jelentik be, hogy azok elhelyezése lehető-
sége legyen. Szó van a zsidó tanoncthon
megalakításával kapcsolatban a Zsidó Ar-
vagondozó székházának átalakításáról is.

— **Zs. N. Sz. erzsébetvárosi csoportja** f. hó
5-én a KKL javára Chanuka-estélyt rendezett,
amelynek sikerén Herlinger Izskáné, Veres
Zoltáné, dr. Heilper Arnoldné, Izskák Magda
és dr. Naftali Miklós buzgólkodtak. Az estély
szép erkölcsi és anyagi eredményének hatásá-
alatt elhatározta a helyi csoport, hogy a jö-
vőben több előadást fog rendezni.

— **A KKL ezideli iskola-akciója** kitünően
sikerült. A gyermekek nagy ügybuzgóságá-
nak tulajdonítható, hogy az ortodox iskola
növédekéi közel 2500 míg a neolog iskola
növédekéi közel 3500 lejt gyűjtöttek ös-
sze a Keren Kajemeth javára.

— **Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó Atréte-
gező Intézet** Str. Paris 36 sz. alatti helyisé-
gében vasárnap folytatta tudományos ankét-
ját, amely alkalommal Elekés Miklós dr.
értekezett. Az előadónak sikerült a közönség
figyelmét több mint másfél órán át leköt-
ni. Individuális kérdésekre adott válasza egyéni
bajokat és problémákat oldott meg. Az ankét
végeztével Löbl titkár ama észrevételeinek
adott kifejezést, hogy az ankétban a szülők,
érdeklődők a legkönnyebben juthatnak hozzá
a neveléssel kapcsolatos problémák megoldá-
sához. Ezért az Atrétegező Intézet vezető-
sége elhatározta, hogy a jövőben tartandó
előadásoknál is igyekezni fog hasonló ankét-
kat rendezni. Így pl. f. hó 19-én, vasárnap
délutánra fel is kérte Bihari Ármád gyógy-
pedagógust, hogy a „Játék és a gyermek”
címlő előadásának felvett kérdéseket ankétot
tartson. Kérjük a szülőket édelelőket a
játékkal kapcsolatos kérdéseket iródnakhoz,
Str. Paris 36 eljuttatni.

Areca-RIP

A legjobb sport-harisnya

ADLER
büffével kibővíttem,
halak, májpástétom,
dvics és teasütemény.
hasonló ünnepélyeket
megyünk. ADLER cuk-

ADLER
büffével kibővíttem,
halak, májpástétom,
dvics és teasütemény.
hasonló ünnepélyeket
megyünk. ADLER cuk-

UJ KELET Legújabb hírek

Külső-Mongolia katonai segítséget ajánlott fel Csang Kaj Sek marsallnak Roosevelt Japánhoz intézett ultimátuma nagy izgalmat keltett

A francia lapok európai összefogást sürgetnek Japán ellen

Washington, december 15. (Rador). Roosevelt külpolitikáját az utóbbi időben számos politikai személyiség támadja. A Panay ágyunaszáddal történtek folytán a legkülönbözőbb feltevések merültek fel. Az elszigetelődés hívei az amerikai hajóknak a kínai vizekről való visszarendelését követelik, a másik szélsőség viszont a japánokat azzal vádolja, hogy szándékosan idézték elő az incidenst azon céllal, hogy a nyugati hatalmakat megfélemlítsék és a Kinából való visszavonulásra kényszerítsék. A Panay incidens tehát számos új vitára ad alkalmat az Egyesült Államoknak a világpolitikában játszó szerepét illetően. Ezért tiltakozott Roosevelt elnök közvetlenül a japán császárnál és ezért kérte arra az amerikai közvéleményt, hogy támogassa politikáját és a kongresszust, hogy egyelőre szüntesse be politikai tanácskozásait.

Egyidejű jelentés szerint a japán hatóságok kérésére az amerikai hajókat visszavonják a Jangcsé folyó. Az amerikai flottaparancsnok azonban kijelentette, hogy ilyen kérés nem érkezett hozzá és semmiesetre sem fogadnak el.

Az új szancsangi repülőterén tegnap egy japán bombavető raj elpusztított 18 kínai gépet. A régi szancsangi repülőterén is tönkretettek 10 gépet.

Mint Sanghajból jelentik, James Marshall, egyike azoknak, akik túlélték a Jangcsen megtámadott amerikai hajók katasztrófáját, a következőket nyilatkozta: „A látási viszonyok igen jók voltak és a japán gépek olyan alacsonyan repültek, hogy kizártnak lehet tartani, miszerint ne vették volna észre a hajók idegen voltát.

A tokiói lapok hallgatnak Roosevelt ultimátumáról

A Reuter jelentése szerint a ma délelőtti japán lapok első helyen közlik a külügy- és hadügyminisztériumok közleményeit a Jangcsé folyón történtekről. A sajtó nem kommentálja a közleményeket. Roosevelt elnöknek a mikádóhoz intézett üzenetét nem hozzátájk le a lapok, mivel ez súlyosan érintené a japán érzékenységet, mert a szentnek tekintett császárt a politikai ügyekben kiválónak tekintik. Ennek dacára emlékeztetnek arra, hogy Meiji császár személyes sajnálatát fejezte ki 1894-ben, amikor bizonyos incidensből kifolyólag az orosz nagykövet erőlyesen tiltakozott Tokióban.

Hetvenezer kínai katona esett el Nankingban?

Tokiói jelentés szerint a nankingi japán megfigyelők több mint 70.000-re becsülik a város védelmében elesett kínai katonák számát. Hivatalos számadatokat még nemettek közzé.

A Reuter jelenti Hongkongból, hogy három japán repülő bombázta a délután folyamán Shumshunt, amely az angol koncesszió határára fekszik. A bombázás a kínai rádióállomás és a Shumshunt az angol területtel összekötő híd ellen irányult. A bombázás hatása egyelőre ismeretlen.

Külső-Mongolia katonai támogatást ajánlott fel Csang-Kaj-Seknek

Mint Londonból jelentik, a Daily Telegraph úgy értesült, hogy Tampin tábornok, a külső-mongolai katonai tanács tagja Hankowba érkezett, hogy felajánlja Csang-Kaj-Sek marsallnak Külső-Mongolia katonai támogatását az északkínai tartományokban. Elvileg Külső-Mongolia még Kinához tartozik, de tulajdonképpen néhány évvel ezelőtt önálló köztársasággá nyilvánította magát a szovjetköztársaságok példájára és kölcsönös katonai segítségnyújtási szerződés köti Moszkvához.

Beavatkozást sürget a francia sajtó

Mint Párizsból jelentik, a mai francia lapok részletesen foglalkoznak a távolkeleti eseményekkel. A La République szerint ezuttal Japán leálcaza magát. Repülői nagyon jól felismerhették az angol és amerikai lőbörgőket. A tokióiak azonban azt akarják, hogy a fehérek elhagyják Kinát. Kérdjük Európát: vajjon az annyira brutálisan hangoztatott sárnga veszély nem teszi szükségessé az európaiak összefogását?

A l'Époque megállapítja, hogy valójában a világ összes demokráciái fének az erőszaktevésektől, a kockázattól, a háborútól, mindentől. A jelenlegi helyzet annál elképzelhetlenebb, mert a demokráciák reális erők felett is rendelkeznek. Urai a tengereknek, több nyersanyagnak, mint a totális államok, a demokráciák legyőzhetetlenebbé lennének, ha szolidárisan, határozottan állnának ki a világban való helyük megvédése érdekében. A l'Humanité megállapítja, hogy Japán bojkottálása — gazdasági megtorló intézkedések — gyors eredménnyel járnának.

A mikádó nem válaszolhat Roosevelt ultimátumára?

Londoni jelentés szerint az angol sajtó változatlanul élesen támadja Japánt, annak ellenére, hogy Japán bocsánatot kért az angol hajókat ért bombázás miatt. Az angol lapok hangoztatják, hogy Angliának megfelelő hadihajó-egység áll rendelkezésére, amelyet a Távolkeletre küldhet, ha helyesnek tartja. A londoni sajtó egyébként kíváncsi várakozással tekint a Roosevelt elnök Japánhoz intézett jegyzékére adandó válasz elé. Az Egyesült Államok elnöke ugyanis a mikádótól várja a bocsánatkérést az amerikai és angol hajókat

ért bombázások miatt. Ezzel meglehetősen nagy nehézséget gördített az incidens békés kiegyenlítése elé, mert a japán törvények szerint a császár felette áll a politikának és így aligha válaszolhat az amerikai jegyzékre.

Anglia ma ad választ a japán bocsánatkérő jegyzékre

Ujabb londoni jelentés szerint az alsóház mai ülésén Chamberlain néhány kérdésre válaszolva a következőket mondta:

— Az alsóház nyugodt lehet, hogy Nagy-Britannia távolkeleti érdekei a kormány általános vizsgálatának tárgyát képezik.

Attlee örnagy kérdésére Eden felolvasta a japán kormány Angliához intézett jegyzékét, mely bocsánatot kér az angol hajókat a Jangcsé folyón ért támadás miatt. A japán jegyzék kijelenti, hogy intézkedések fognak történni hasonló incidensek megismétlődésének megállítására, a támadásban felelősöket pedig szigorúan megbüntetik. Végül Japán kártérítést ajánl fel az elszenvedett károkkért.

Eden ezután kijelentette, hogy az angol kormány ma ad választ a jegyzékre. Arra a kérdésre, hogy Olaszországnak a Népszövetségből való kivonulása befolyással van-e Anglia politikájára, Eden nemmel válaszolt.

Csernovicban exmatrikuláltak négy politizáló diákokot

CERNAUTI, december 15. A csernovici egyetem exmatrikulálta Rus Emanuel, Ion Andronic és Traian Parvu diákokat, mert az egyetem aulájában egy ünnepség alkalmából Titulescu-ellenes föpécédulákat osztottak szét. Kizárták az egyetemről M. Barlacu orvosszorgiorót is, mert felolést vállalt egy suceavai listán.

Ma, csütörtökön a ROYAL slágermozgóban rendkívüli premier!

MISTER MOTTO

Minden idők legizgalmasabb kalandorfilmje. Csupa izgalom. A hamiskártyások trükkjei és a ju-jicu fogások sorozatát láthatjuk. Főszerepben: PETER LORRE. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20 órakor. Előtte új journal.

Flandin visszatért Berlinből Párizsba

Párizs, december 15. Flandin volt miniszterelnök visszatért Berlinből. Flandin kijelentette, hogy nem volt hivatalos megbízása a kormány részéről és csak személyes informálása végett folytatott megbeszéléseket vezető német körökkel. Teljes világossággal felelték minden kérdésre, amelyek a két ország kapcsolataira vonatkoztak. Megbeszélése alapján az a véle-

ménye, hogy Franciaország és Németország között a külpolitikai kérdésben való véleményeltérés jelentékeny. Az érdekelte népek kormányainak lesz a kötelessége a helyzet komoly tanulmányozása és a kölcsönös koncessziók megtétele a mindkét rész által óhajtott béke megvalósítása érdekében.

Zsidó választópolgár !!!

„Ha nem gondolkodok magamra, ki gondoskodik majd rólam?” (Pirké Abot).

Ezzel a jellel szavazz!!

Ujabb letartóztatások a nosztrifikálási ügyben

Bucuresti, december 15. A hamis nosztrifikálásokat foglalkozó Manevics két bűntársát, Paul Stefanescu és Const. Motunea közegészségügyi minisztériumi tisztviselőket őrizetbe vették. Csütörtökön valószínűleg letartóztatják őket.

Leromboltak egy bukaresti kávéházat

BUCURESTI, december 15. Ma délután óriási botrány történt a Calea Văcărești. Egy fiatallembefekkel megfakott teherautó állt meg a Labi-utca előtt. A fiatallemberek legrágták az autóról és behatoltak a Moldova kávéházba, amelynek berendezését összetörték. A támadók a kávéház vendégei a tulajdonos között összetűzés történt. A rombolás után a tettesek felgrottak a teherautóra és eltűntek. Több munkás és kávéház tulajdonosa megsebesült.

A kávéház Leon nevű pincéjét haidukokval szállították kórházba. A támadók személyazonosságát még nem állapították meg.

Hogy lehet Göbbelst megsérteni

Berlin, december 15. A berlini néptörvényeszek három hónapra fogházra ítélték Weinel Adolf obermesseni evangélikus lelkészt, aki állítólag súlyosan megsértette Göbbels propagandaügyi minisztert. Weinel lelkész a vád szerint azt állította, hogy Göbbels jezsuita iskolában végezte tanulmányait és fiát is a jezsuitáknál nevelteti. A törvényszéki tárgyaláson megjelent Göbbels miniszter is, aki erőlyes hangon kijelentette, hogy sohasem járt a jezsuitákhoz és fiát sem nevelteti náluk.

Okos ember karácsonya. Most, már most, jöelöre rendeljen könyvet karácsonyra Lepagenál Cluj. Most van még idő cserélni, válogatni, meg nem felelőt visszaküldeni. Kérjen teljes ingyen karácsonyi könyvjegyzéket Lepagétól Cluj.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó R. T. Nyomdása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 18-80.

CENZURAT

December 18-ig még kiválthatja választói igazolványát!

Váltsa ki tehát

és szavazzon erre a jelre:)-(

Uj Kelet
No. 2
A. Tel.
Lapok
1937. 12. 16.
12.
KELLET
Közösség
Cikkeknek utam
törzse megjelölésére

A m

Irta: Dr. B.

a szatmári z

Már nagyon kopo-
nehéz idöket élünk.
már több, mint neh-
varog. Vajudik a v-
hatalmas épület, an-
dokon át dolgoztak,
épitménye, rendül
kegyetlen vajudásba
Az egyenlőség, a
guság lelket vidité-
szélne ma már test-
szélső-jobboldali esz-
ká válnak, amikor
kedvesebb csemege,
lőség és a testvérisé-
Es ezekben a sz-
amikor a Románia-
otát éli, az unák e-
zsidóságának is, ha
abban a kérdésben,
képviselteni magát
és ki'e akarja fáb-
nek megvédését.

Azt hiszem, hogy
szükség sok magya-
re. Fájdalom, az id-
jellőitjeit. Bár ne-
ség fánk. De az a-
nak nincs más utja-
tása, minthogy saj-
forduljon. A román
tartanak igényt a-
a román pártok is
egymással. Jaj nek-
be aka'z avatkozni-
ta. Ugyis mindig te-
bak, de ha ki lehet
ted elő valamelyik-
kal szemben, akik
minden bajnak az-
Minden jussom e-
állni a szavazófülké-
gától: „Merté vis-
nekünk szavazni?”
zsidó szíved meg fe-
tet. Nem bizhatsz
senkítő, hogy érte-
Zsidó Párt képvisel-
juk adhatod szavaz-
vállalják a rettenet-
akik szívuk minden
dobbanásig is véd-
tok lesznek.

Nem igérünk es-
fel pártunk gazdag
fontos most semmi
megvédjük, megtar-
Megvédjük ember-
his érdekeinket. Es-
hogy a zsidó képvis-
jék megvédeni a z-
dök jogainak megf-
glájukkal fognak tí-

Szegény zsidók-
nehéz idöket és
beillő meséket a z-
gyonról. Tudjuk, ér-
retlen és egyéni ére-
dasági hate eredm-
érezük, hogy a lel-
é'dekekbel megindít-
tomas és hazug rága-
nép lelkeben is eg-
nok és visszhangra.

Amíg magas'ra e-
mai, addig a zsidó-
nak. A gazdag zsi-
jaidon, de a szegény
az uccákon, az orsz-
másikra tengetve u-
Mit akartok hát
akarájátok, hogy min-
döben t'esen álljo-
helye és ne legyen s-
helyről, a román p-
cáfolja a rágalm-
hazug beállítás ellen-
dök az okai? Azt a-
senki, aki szót en-
elitp'ása ellen?

Ha azonban nem
akarájátok, hogy zsi-
emleje szavát a zsi-
jen benneteket,

